

Júu[^] e to_o fí ni[~] jì la'uii[~] quiá[^]- Paa⁻ e catíng⁻ dsea[^] seeng[^] fí CORINTO

¹ Jnea[~] Paa⁻ lín[^]n jaang[^] dsea[^] apóo[^] i óo[^] ta[~] quiá[^]- Dsea[^] Jmáang⁻. Jo nicató[^]- Fidiée[^] jnea[~] e nijmee[~] e e ta[~] jo uí[^] e lajo nicali[^]ií[~]. Jo jnea[~], colíng[~] cóo[^]- i dsea[^] rú[^]'naa' dsea[^] quiá[^]- Dsea[^] Jmáang⁻ i sii[^] Sóstenes, síng[^]'naa' e jì la[^] ² e catíng⁻ jaléng[^] 'nú[^]', dsea[^] rú[^]'naa' dsea[^] quiá[^]- Dsea[^] Jmáang⁻ i neáang[^] fí na fí Corinto. Jo Fidiée[^] nicató[^]- 'nú[^]' e nilíng⁻na' dseáng[^]- jí[^] dsea[^] quiá[^]-bre la'eáang[^] cóo[^]- Fíi[^]'naa' Dsea[^] Jmáang⁻. Jogui lajob nicajméer[^] cóo[^]- jaléng[^] dsea[^] i seeng[^] fí lí[^] jié[^] i jmiféng[^] Fíi[^]'naa' Dsea[^] Jmáang⁻, co[^] í'bing[^] i líng[^] Fír[^] lí[^] laco[^]gui la líng[^] quí[^] jnea[~]aa' cajo. ³ Jo mí[^] i Tiquí[^]'ii' Fidiée[^] jogui Fíi[^]'naa' Dsea[^] Jmáang⁻ e ní[^]r[^] gúea[^] quiá[^]r⁻ jee[~] 'nú[^]' jogui e nicuó[^]r⁻ 'nú[^]' e niliseeng[^]na' juguí[^]- júu[^] røø.

Júu[^] gui'máang[^] quiá[^]- Paa⁻ e cuó[^]r[^] Fidiée[^]

⁴ Jo ja[^] mí[^] catú[^] e cuóø^{-ø} gui'máang[^] Fidiée[^] uí[^] quií[^]na' uí[^] cóo[^]- jalé[^] e guiá[^] e nicajméer[^] cóo[^]- 'nú[^]' la'eáang[^] cóo[^]- Fíi[^]'naa' Dsea[^] Jmáang⁻ e jí[^]- ja[^] catíng⁻na' lajo, jo dsu[^] lajob nicajméer[^]. ⁵ Dsuo[^] la'eáang[^] cóo[^]- Fíi[^]'naa' Dsea[^] Jmáang⁻ jmigui[^]'ba' nica[^]'íng[^]na' quiá[^]- Fidiée[^], co[^] nicangíng[^]na' e eáang[^] tíng[^]na' guiá[^]na' júu[^] quiá[^]r⁻ jogui e eáang[^] ngáng[^]na' e júu[^] jo cajo. ⁶ Jo cóo[^]- jalé[^] e na cuó[^] lí[^] e nicali[^]tí[^] lají[^]- júu[^] e nica[^]fá[^]'a cuai[^] quiá[^]- Dsea[^] Jmáang⁻. ⁷ Jo lajob nicalí⁻, joba[^] nicangí[^]'ba' lajalé[^] e cuó[^] Jmiguí[^] quiá[^]- Fidiée[^] lajee[^] e sijeeng[^]na' e jmí[^] e nijnéng⁻tu Fíi[^]'naa' Dsea[^] Jmáang⁻ fí jmiguí[^] la. ⁸ Jo Dsea[^] Jmáam⁻bing[^] i nicuó[^]- 'nú[^]' bí[^] e laco[^] teáam⁻bi[^] teá[^] fí guiá[^]- lí[^] niteáang⁻na' cóo[^]r[^], jo lajoba[^]

jíí' jaang` ja` ií` cuóong` lí` cuó' - 'nú'` dsee` mi` tí` lí` nití` í' e nijáa`tu Dsea` Jmáang` fí` jmigüí` la. ⁹ Jo dseáng'` jmitib` Fidié` jalé'` júu` quiá'r` e cacuør` jéeng`gui, jogui` í`bì` cajo` i` cató'` jneaa`aa' e nilisee`naa' cøong` cóo'` Jóor` Dsea` Jmáang` i` líing` Fíi`naa' cajo.

E` uiing` e ja` s`ing` røø` dsea` quiá'` Dsea` Jmáang`

¹⁰ Jo la'eáang` cóo'` júu` quiá'` Dsea` Jmáang` míi`i` 'nú'` e ngocáng` dsii` , dsea` rú'`naa', e nisiing`tu'` røø`, có'` ja` 'né` e jmée`na' tá'` cóo` 'lé'` lajee` la'ó'` 'nú'`. Có'` 'nú'` lí'` lí'` 'né` e seeng`na' conrøøb` e í` óo'`na' jogui` e ee`na' guiá` laj`ing`na'. ¹¹ Jo uiing` quiá'` e fíi` i` 'nú'` e júu` la, dsea` rú'`naa', dsuco'` dsea` sinúu` quiá'` Cloé` nicajmea'r` jnea` júu` e jmoob` 'nú'` ta` j`ing` jee` la'ó'` 'nú'`, dsea` líing`na' dsea` quiá'` Dsea` Jmáang`. ¹² Có'` i` dsea` í` nicas'r` jnea` e i` líing` 'nú'` fól'`na' e líing`na' dsea` quié` e, jogui` i` líing`gui` 'nú'` fól'`na' e líing`na' dsea` quiá'` Apolos, jogui` i` jiéng`gui` fé'` e líiñ` dsea` quiá'` Tú', jogui` i` líing`gui` dsea` í` dsíir` e jíi'` í`bre líiñ` dseáng'` jíi'` dsea` quiá'` Dsea` Jmáang`. ¹³ Jo ja` 'né` jmée`na' lajo, có'` ja` f`ing` Dsea` Jmáang` seeng`; jogui` o'` jnea` cajo dsea` catáng` fí` dse'` crúu` e laco'` nileáng`na' fí` jee` jalé'` dsee` quií`na', o'`gui` cajgáang`na' jmíi` la'eáang` cóo'` jnea`. ¡Cò'` dseáng'` o'` lajo! <sup>14</sup> Jo gui`máang'` Fidié` e jíi'` jaang` 'nú'` ja` mí` caseán`n` jmíi`, có'` dseáng'` jíi'` Crispo cóo'`gui` Gayobing'` i` nicajmé` e cóo'` lajo. <sup>15</sup> Jo uíi'` e lajob` líí', joba'` jíi'` jaang` 'nú'` cuóong` lí` fól'`na' e cóo'` júu` quiá'` Paab` cajgáang`na' jmíi`. ¹⁶ Jaa` , dsu'` cadsem'` dsii` cajo e caseám`baa` jmíi` i` dsea` sinúu` quiá'` Estéfanos, jo dsu'` jo` tóo` dsii` fa'` ií` caseáng`guíi` jmíi` i` jiéng'. <sup>17</sup> Dsuco'` ja` casíing` Dsea` Jmáang` jnea` fí` jmigüí` la fa'` e nijmee` e ta` seáang` dsea` jmíi`, có'` casíim`bre` jnea` dsu'` quiá'` e niguiia` júu` quiá'` jial`laang` dsea` jee` jalé'

dsee⁻ quiá⁻bre. Jo mi[~] caguiá⁻a e júu[^] jo, ja⁻ café⁻a cóo⁻ júu[^] e tíng[^] dsea⁻ jmigüí⁻ e laco⁻ ja⁻ nijmi⁻uón[^]n jial tíí⁻ e niing⁻ e cajúng⁻ Dsea⁻ Jmáang⁻ fí⁻ dse⁻ crúu[^].

Jial 'gøng' Fidiée⁻ cóo⁻ jalé⁻ e tíiñ⁻

¹⁸ Jo jaléng⁻ i dsea⁻ i niteáang⁻ fí⁻ ngolíng⁻ fí⁻ lí⁻ 'lí⁻ í⁻ dsíí⁻ e júu[^] ííb⁻ líí⁻ e quiá⁻ e cajúng⁻ Dsea⁻ Jmáang⁻ fí⁻ dse⁻ crúu[^]. Jo dsu⁻ o⁻ lajo líí⁻ e júu[^] jo quí⁻ jnea⁻aa⁻, có⁻ e júu[^] jo líí⁻ júu[^] e 'gøng⁻. Có⁻ la'eáang⁻ e júu[^] joba⁻ nicaláang⁻ naa⁻ jee⁻ jalé⁻ dsee⁻ quí⁻ii⁻. ¹⁹ Jo lajob líí⁻ líí⁻ laco⁻ fé⁻ Fidiée⁻ fí⁻ ní⁻ jì⁻ quiá⁻r⁻ lí⁻ fé⁻r⁻ lala:

Nijmee⁻ e e nííim⁻ lajújí⁻ e í⁻ dsíí⁻ dsea⁻ jmigüí⁻ e tíiñ⁻,
jo cab⁻ ní'naan⁻ lajújí⁻ e í⁻ dsíí⁻ e ngáiñ⁻.
Jo lanab fé⁻ Fidiée⁻ fí⁻ ní⁻ jì⁻ quiá⁻r⁻.

²⁰ Jo jñang⁻gui i dsea⁻ i í⁻ dsíí⁻ e eáang⁻ tíiñ⁻ ngáiñ⁻?
Jogui jñang⁻gui i dsea⁻ i í⁻ dsíí⁻ e ñir⁻ lajalé⁻? Jogui cajo
jñang⁻gui i dsea⁻ i tíng⁻ júu[^] quiá⁻ cóo⁻ jalé⁻ e sea⁻ fí⁻
jmigüí⁻ la? Jo dsu⁻ lajalé⁻ e í⁻ dsíí⁻ dsea⁻ jmigüí⁻ e tíiñ⁻
ngáiñ⁻, Fidiée⁻ nicajméer⁻ e jalé⁻ e jo líí⁻ júu[^] ííb⁻. ²¹ Jo
la'eáang⁻ e eáang⁻ tíng⁻ ngáng⁻ Fidiée⁻, joba⁻ caguiar⁻
uiing⁻ e ja⁻ nilicuíng⁻ dsea⁻ í⁻ la'eáang⁻ cóo⁻ jalé⁻ e í⁻
dsíí⁻ dsea⁻ e tíiñ⁻ ngáiñ⁻ fí⁻ jmigüí⁻ la. Có⁻ líí⁻ lí⁻ caliíiñ⁻
e nileáiñ⁻ dsea⁻ jee⁻ jalé⁻ dsee⁻ quiáiñ⁻ la'eáang⁻ e já⁻
líng⁻ dsea⁻ e júu[^] cuaiñ⁻ quiá⁻ e cajúng⁻ Dsea⁻ Jmáang⁻
fí⁻ dse⁻ crúu[^], nañí⁻ fa⁻ e júu[^] jo líí⁻ lafa⁻ júu[^] ííb⁻.

²² Jo jaléng⁻ dsea⁻ Israel 'náiñ⁻ Fidiée⁻ dsu⁻ la'eáang⁻
cóo⁻ jalé⁻ e quíí⁻ dsea⁻ do jmiñ⁻ jmóor⁻ e dsigá⁻ dsíí⁻ dsea⁻.
Jogui jaléng⁻ dsea⁻ i ja⁻ líng⁻ dsea⁻ Israel 'náiñ⁻ Fidiée⁻ dsu⁻
la'eáang⁻ cóo⁻ e tíiñ⁻ ngáiñ⁻ fí⁻ jmigüí⁻ la. ²³ Jo dsu⁻ jnea⁻
guia⁻naa⁻ júu[^] quiá⁻ e uiing⁻ e cajúng⁻ Dsea⁻ Jmáang⁻ fí⁻
dse⁻ crúu[^]. Jo dsu⁻ e júu[^] jo líí⁻ júu[^] e 'ní⁻ níng⁻ jaléng⁻
dsea⁻ Israel, jogui jaléng⁻ dsea⁻ i ja⁻ líng⁻ dsea⁻ Israel í⁻ dsíí⁻
e júu[^] ííb⁻ e jo. ²⁴ Jo lajújí⁻ e cangongíng⁻ Dsea⁻ Jmáang⁻ fí⁻

dseⁿ crúu[^] calí⁻ lajō e lí[^] laco[!] niliñí[´] dseá[^] jial tíí[´] 'gøng[!] Fidiée^ˇ jogui jial tíí[´] tñiñ^ˆ cōo^{!~} jalé[´] e jmóor^ˆ. Jō jalé[´] e jō catíng⁻ jaléng^ˆ dseá[^] i nicatō^{!~} Fidiée^ˇ e ni'ufiñ⁻ dseá[^] quiá^{!r~}, nañí[´] su líng[´] dseá[^] dseá[^] Israel osi ja^ˆ líiñ^{!´} lajō é. ²⁵ Jō jaléng^ˆ dseá[^] jmigüü^ˆ í[´] dsíir[´] e júu[^] úib[´] líí[´] lajalé^ˆ e nicaguia[´] Fidiée^ˇ uuing^ˆ e nicajméer^ˆ. Jō dsu[!] o[!] já⁻ e líí[´] lajō, cō[!] eáang[´] guib^ˆ tñing^ˆ ngáng^ˆ Fidiée^ˇ cōo^{!~} lajalé^ˆ e jmóor^ˆ laco[!]gui jíí^{!~} e í[´] dsíí[´] dseá[^] jmigüü^ˆ e eáang[´] tñiñ^ˆ ngáiñ^ˆ. Jogui eáang[´] guib^ˆ 'gøng[!] Fidiée^ˇ cōo^{!~} e guiar[´] uuing^ˆ e jmóor^ˆ laco[!]gui jíí^{!~} e í[´] dsíí[´] dseá[^] jmigüü^ˆ e eáang[´] íng[^] ta^ˆ. ²⁶ Jō fñi⁻ i 'nú[!], dseá[^] rú[´]naa[!] dseá[^] quiá^{!~} Dseá[^] Jmáang⁻, e 'né⁻ e tōob^ˆ áa[´]na[!] e mi^ˆ catō^{!~} Fidiée^ˇ 'nú[!] e laco[!] ni'uíng⁻na[!] dseá[^] quiá^{!r~} jō jíí^{!~} tú⁻ 'ní[´] máng^{!~} 'nú[!] líng[´]na[!] dseá[^] i tñing^ˆ ngáng^ˆ jíí^{!~} laco[!] í[´] dsíí[´] dseá[^] jmigüü^ˆ, jogui jíí^{!~} tú⁻ 'ní[´] máim^{!~}ba[!] líng[´]na[!] dseá[^] i óo^ˆ ta^ˆ fñ[´] jmigüü^ˆ la osi líng[´]na[!] dseá[^] sinúu^ˆ quiá^{!~} jaléng^ˆ dseá[^] 'goo^ˆ é. ²⁷ Jō dsu[!] Fidiée^ˇbing[!] i caguíng^ˆ jaléng^ˆ dseá[^] i í[´] dsíí[´] dseá[^] jmigüü^ˆ i úí[´]. Jō cajméer^ˆ lajō e lí[^] laco[!] nicuó^{!r~} fñ^{!´} jaléng^ˆ dseá[^] jmigüü^ˆ i í[´] dsíí[´] i tñing^ˆ ngáng^ˆ eáang[´]. Jogui caguíñ^ˆ jaléng^ˆ dseá[^] i í[´] dsíí[´] dseá[^] jmigüü^ˆ i ja^ˆ 'ga[´] lí[´] ta^ˆ íng[^]. Jō cajméer^ˆ lajō e lí[^] laco[!] nicuó^{!r~} fñ^{!´} jaléng^ˆ dseá[^] jmigüü^ˆ i í[´] dsíí[´] e dsíng^{!~} íñ^ˆ ta^ˆ. ²⁸ Jogui Fidiée^ˇ nicaguíñ^ˆ jaléng^ˆ dseá[^] i í[´] dsíí[´] dseá[^] jmigüü^ˆ i ja^ˆ ta^ˆ íng[^] jíí^{!~} capi^{!´} osi i uóng⁻ osi i ja^ˆ sea^ˆ uuing^ˆ quiá^{!~} jíí^{!~} cōo^ˆ fñ[´] jmigüü^ˆ la é, jō dsu[!] cajméer^ˆ lajō e lí[^] laco[!] ni'íñ⁻ jalé^ˆ e í[´] dsíí[´] dseá[^] jmigüü^ˆ e niing⁻ eáang[´]. ²⁹ Jō cō[!] lajōb^ˆ cajmée^ˆ Fidiée^ˇ, jōba[!] jíí^{!~} jaang^ˆ dseá[^] cuøøng^ˆ lí^ˆ jmér⁻ ráaiñ^ˆ fñ[´] quini^ˆ dseá[^] do.

³⁰ Jō dsu[!] 'ñiab^{!´} Fidiée^ˇ nicajméer^ˆ e lafa[!] jaam^ˆ dseá[^] nica'uíng⁻na[!] cōo^{!~} Dseá[^] Jmáang⁻, jogui nicajméer^ˆ cajo^ˆ e laco[!], la'eáang[´] cōo^{!~} dseá[^] do, nilíne^ˆnaa[!] jial tíí[´] tñiñ^ˆ ngáiñ^ˆ; cō[!] la'eáang[´] cōo^{!~} Dseá[^] Jmáam⁻ba[!] nicajméer^ˆ e nilí[´]naa[!] dseá[^] i ja^ˆ røøng^ˆ dsee⁻ fñ[´] quinir^ˆ jogui e nilí[´]naa[!]

dseáng' jii~ dsea` quiá'-bre jogui cajo e nicaláang-naa' jee~ jalé' dsee- qui' ii'. ³¹ Jo co' lajob líí', joba' fé' fí' ni' jì quiá'- Fidiée' lí' fé' lala:

Jogui song seeng` dsea` i iing~ jmiféng' 'ñia',
 joba' guiá- gui e güijmifém' bre Fii' naa' Fidiée'.
 Jo lanab fé' fí' ni' jì` quiá'- Fidiée'.

2

E~ uiing~ e catáng- Dsea` Jmáang- fí' dse' crúu`

¹ Jo téé' óo'na', dsea` rú'naa', e mi~ cangó-o fí' na fí' Corinto e cangofíi- i 'nú' júu^ quiá'- Fidiée' quiá'- e~ uiing~ jalé' e cangojéé' cóo' Dsea` Jmáang-, jo dsu' ja` cafón'-n 'nú' cóo' júu^ e ñíí' o'gui cóo' júu^ e 'goo' cajo. <sup>2</sup> Jo lajee' e cataan~n jee~ 'nú' ja` cafá'-a júu^ e jíé'gui, co' dseáng'- lajii~ júu^ quiá'- Dsea` Jmáam-ba' ca'f' dsii- e cafá'-a jo dseáng'- jii~ e júu^ quiá'- e~ uiing~ e catáng- Dsea` Jmáang- fí' dse' crúu`. <sup>3</sup> Jo mi~ caguié- e jee~ 'nú' e quiá'- e niguiaa- e júu^ jo, í' dsii- e ja` 'goo' quíi~i jmií~ nijmee~ e lajo jogui e jléem`b'í cajo uí' e 'gó'o'. <sup>4</sup> Jo mi~ cafón'-n 'nú' e guiaa- e júu^ jo, ja` cajmeáan~n ta~ júu^ jlo'^ e laco' já'- nilíng`na' júu^ quié-e. Co' 'nú' já'- calíng`na' e júu^ quiá'- Fidiée' e guiaa- do la'eáang' cóo' jalé' e quíi~ jmií~ e cajmée' Jmiguí' quiá'- Fidiée' e dsigá' dsii' dsea'. ⁵ Jo cafón'-n 'nú' lajo e lí'^ laco' nijá'- líng`na' júu^ quiá'- Dsea` Jmáang- la'eáang' cóo' güea'^ 'gøng' quiá'- Fidiée' jo o' la'eáang' cóo' jalé' e tiing` ngáng' dsea` jmiguí'.

La'eáang' cóo'~ Jmiguí' quiá'- Fidiée' e licuíng` dsea` ír`

⁶ Jo dsu' jnea~ siim~baa júu^ jlo'^ cóo' i dsea` rú'naa' i dseáng'- lajang'^ niteáang- teá cóo' júu^ quiá'- Dsea` Jmáang-, lifa' e júu^ jlo'^ e sií~naa' do e quiá'- jial tíí tiing` ngáng' Fidiée'. Jo dsu' e júu^ jo o' jii~ júu^ laco' ngáng'

dsea` jmiɡuĩf o'gui jĩĩ~ laco' júu^ e tiing` fé` jaléng` dsea` quiu' ta` fĩ jmiɡuĩf la, jo jaléng` i dsea` í ja uóø` eer` fĩ jmiɡuĩf la. ⁷ Jo dsu' jalé` júu^ e guia` naa' do líf júu^ jlo^ e tiing` ngáng` jĩĩ~ 'ñia' Fidiée` , jo e júu^ jo ja` cajmijnéeiñ` lami~ jéeng`gui. Co' caguiar' uuing` lajĩĩ~ mi~ nú`-gui e cajméer` latøøng` jmiɡuĩf e laco' nilisee`-naa' cóo'r` fĩ lí` niing` 'gøiñ` mi~ nitf` e í` jo. <sup>8</sup> Jo jaléng` dsea` i quiu' ta` fĩ jmiɡuĩf la ja` mí` cangám`bir e júu^ jo, cofa' mi~ cangáiñ` lami~ jéeng`gui, joba' ja` cateáaiñ` fĩ dse` crúu^ i Ffi`naa' Dsea` Jmaang` i jaa' fĩ ñifĩ` . ⁹ Jo lí^ laco' fé` fĩ ni` jì` quiá`-Fidiée` lí` fé` lala:

Fidiée` nicaguiar' guiú` e nicuø'r` i dsea` i 'neáang` ír` jalé` e ja` mí` canga` jĩĩ~ jaang` dsea` jmiɡuĩf

o'gui mí` canúur` cajo,

jo jì`gui jalé` e ja` mí` ca'f` dsíir`.

Jo lanab fé` fĩ ni` jì` quiá`-Fidiée` . <sup>10</sup> Jo Fidiée` nicajméer` e nicaline`-naa' lajalé` e na la'eáang` cóo`- Jmiɡuĩf quiá'r` . Jo e Jmiɡuĩf quiá'r`-doba' gui' júu^ la'uiing` , jo jì`gui jmóo` lajo cóo`~ e ja` cøøng` cóo`~ e í` dsíi' 'ñia' Fidiée` .

¹¹ Jo lajob líf cajo, co' jĩĩ~ jaang` dsea` cuøøng` líñir` jial í` dsíi' jaang`gui dsea` rúin', co' jĩĩ~ jmiɡuĩf quiá`- i dsea` do cuøøng` lí` jmé` lajo. Jogui lajobi, dseáng`- lajĩĩ~ Jmiɡuĩf quiáb`-Fidiée` ñi' lajĩĩ~ e í` dsíi' 'ñia' Fidiée` . <sup>12</sup> Jo jaléng` jneaa`-aa', dsea` líf`naa' dsea` quiá`- Dsea` Jmaang` , ja` ca'fiing`-naa' jĩĩ~ laco' tiing` ngáng` dsea` jmiɡuĩf, co' lajĩĩ~ Jmiɡuĩf e jaa' quiá`-Fidiée`-ba' nica'fiing`-naa' e laco' niline`-naa' jalé` e cuø' Fidiée` jneaa`-aa' uíi~ e eáang` guiúin` cóo`~ jneaa`-aa'. <sup>13</sup> Joba' mi~ guia` jneaa` jalé` e júu^ na, jmóo`o lajo la'eáang` cóo`- jalé` e nica'e' Jmiɡuĩf quiá`-Fidiée` jo o' cóo`~ júu^ e nicalitín`n jĩĩ~ laco' tiing` ngáng` dsea` jmiɡuĩf. Co' la'eáang` cóo`~ Jmiɡuĩf quiá`-Fidiée`-ba' guia`-naa' e júu^ na jee` jaléng` dsea` i seeng` la'eáang` cóo`~ Jmiɡuĩf quiá`-Fidiée` . ¹⁴ Jo i dsea` i ja`

seeng` la'eáang' cóo'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée` ja` lí'r` ni'íñ' jalé' e cuó Jmiguí quiá'~ Fidiée`, có' i dsea` í' í dsír' e íb` lí' jalé' e júu` jo. Jogui ja` cuóong` fa' e ningáñ' e júu` jo cajo, có' jí'~ la'eáang' cóo'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée` ba' quí'~ dsea` jmií` e nigui'r` jalé' e jo. <sup>15</sup> Jogui i dsea` i seeng` la'eáang' cóo'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée` quí'~ bre jmií` e nigui'r` lajalé'. Jo uí'~ e lajob líñ', joba' jí'~ jaang` dsea` jmigúí i ja` seeng` la'eáang' cóo'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée` quí'~ r` jmií` e ni'níng`-neíñ'. ¹⁶ Có' lalab fé' fí' ní' jì quiá'~ Fidiée`:

Jo jí'~ jaang` dsea` jmigúí cuóong` líñir` jialco' í' dsíí Fidiée`;

jo jí'~ jaang` cajo cuóong` lí' sí' dsea` do e~ jalé' e 'né- nijmér`.

Jo lanab jí'~ lí' júu` quiá'~ Fidiée`. Jo dsu' jaléng' jneaa`aa', dsea` see`-naa' la'eáang' cóo'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée`, røb` í' dsí'naa' laco'gui í' dsíí Fíí'naa' Dsea` Jmáang`.

3

Jmaquíim' ta` ngíng`naa' quiá'~ Fidiée`

¹ Dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang`, dseáng'~ ja` mí' calí'` jnea` fa' e nicafón'-n 'nú' laco'gui fón'-n dsea` i dseáng'~ lajang`^ seeng` la'eáang' cóo'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée`. Có' lí' lí' nicafón'-n 'nú' lafa' dsea` i mí' 'noo`bi eáang' lí' dsíí jalé' e sea` fí' jmigúí la, jogui cajo lafa' dsea` i tá`bi já'~ calíng` júu` quiá'~ Dsea` Jmáang`. ² Jo uí'~ e líng`na' lajo, joba' ca'ée` e 'nú' ie` jo júu` quiá'~ Dsea` Jmáang` cóo'~ júu` e ja` huím'. Có' 'nú' líng`na' lí' laco'gui la líng` jaang` yuu` i cu' tú' i ja` mí' cuóong` dó'~ jmiíñ'. Jo dseáng'~ mí' 'noo`bi líng` 'nú' lajo cartí jmií` na. <sup>3</sup> Có' 'nú' dseáng'~ mí' 'noo`bi seeng`na' e lí' óo`na' jalé' e sea` fí' jmigúí la. Có' mí' jmoo`na' ta`

dsihuíng' quiá' rúng'na' jogui mi~ jmoo'na' ta~ jíng', joba' cuó' lí~ jóng e dseáng' mí' 'noo'bi jmití'na' lajii' e lí' óo'na' yaang~na' lí' laco'gui la jmoo' doñi' ii' dsea' jmigiíf. ⁴ Co' mi~ fó'na' lala: "Jnea~ lín'n dsea' quiá' Paa", jogui i jiéng'gui jing': "Jnea~ lín'n dsea' quiá' Apolos", joba' cuó' lí~ jóng e dseáng' lajii' e lí' óo'na' yaam~ba' jmití'na'.

⁵ Joba' fii' i 'nú' e jnea~ cóo'gui i Apolos do lí'naa' dsea' i jmoo' lajii' ta~ e nicangíng'naa' quiá' Dsea' Jmáang', jo la'eáang' cóo' jnea'ba' e ja' nicalng' 'nú' júu' quiá' Dsea' Jmáang'. Co' lajaang' lajaang' jnea' jmoo'naa' jii' laco' ta~ e nicacuó' Fidiée' jnea'. ⁶ Co' jnea~ lafa' cajngá'a cóo' mijú', jogui i Apolos do lafa' caguieñ' jmi~ e mijú' do, jo dsu' Fidiée'bing' i cajmée' e lafa' e cacuáng' e mijú' do. ⁷ Joba' cuó'ng' lí' fe'ee' e ja' e niing' i dsea' i cajni' do o'gui i dsea' i caguieng' jmi~ do, jo dsu' jii' Fidiée'bing' i niing'gui, co' í'bing' i cajmée' e cacuáng' e mijú' do. ⁸ Jo i dsea' i jni' e mijú' do jogui i dsea' i guieng' jmi~ do, røøb' ta~ quiá'r'. Jo dsu' 'ñiab' Fidiée' dsea' nicuó'r' lajaang' lajaaiñ' do jie' jii' ta~ e nicajméeiñ'. ⁹ Dsaco' jnea~ cóo' i Apolos do røøb' jmoo'naa' ta~ lajii' ta~ e nicacuó' Fidiée' jnea'. Jogui jaléng' 'nú' líng'na' lafa' guóo' uó' e jmáng' Fidiée' ta~. Jogui lím'ba' cajo lafa' 'nur'. ¹⁰ Jo uii' e eáang' guiúng' Fidiée' cóo' jnea~, joba' cacuó'r' jnea~ ta~ e lín'n lafa' jaang' tijii' i caguia' uing~ tii' fii', jogui dsea' jiém' i nicanaang' se' ie' e fí' ni~ jo. Jo lifa' lajaang' lajaam' dsea' 'né' ñiing' dsír' jial laco' jmo'r' e 'núu' do. ¹¹ Dsaco' ja' quí' jmi~ fa' e nijmé' dsea' cóo'gui tii' fii' e jie', co' 'ñiab' Fidiée' dsea' nicaguiar' uing~ e tii' fii' do, jo íb' Dsea' Jmáang'. ¹² Jo e fí' ni~ tii' fii' e nisea' do cuó'om' lí' jme' dsea' 'núu' e lí' cóo' layaang' cunée' osi cóo' cutee' osi cóo' cuu' e 'mo' eáang' é osi cóo' 'ma' osi cóo' layaang' nuu' osi cóo' qui' cuiñi'bi

é. ¹³ Jo ie~ jmi~ mi~ nigüéeng~ tu Fíi'naa' Dsea` Jmáang~ fí' jmi~güüf' la e quiá'~ niquidsir' í' quiá'~ lajaang` lajaang` dsea` jmi~güüf', ie~ jmi~ job mi~ nilili~ røø` jial lí' jalé' e ta~ e nicajmée` dsea`. Dsüco' 'ñia' ie~ jmi~ jo la'eáang' cóo'~ jì nilili~ jialco' lí' jalé' e ta~ jo e nicajmée` dsea`. <sup>14</sup> Jo i dsea` i nicajme' 'núu' e ja` dseáang'~ e nicó` cóo'~ e jì do, joba' i dsea` í ni'ím'bre lajii'~ e catíiñ` do. ¹⁵ Jo dsu' song nicó` jalé' e nicajme'r' do, joba' lajaléb' ni'íing~ quiá'r~ jóng, lífa' nileáam'bre e ja` nicáin` laco' mi~ laang` dsea` cóo' lí' iu~ jì.

¹⁶ Jogui 'né` ní'ba' cajo e 'nú' líing'na' lafa' guá'~ quiá'~ Fidiée~, jogui fí' job lí' seeng` Jmiguü' quiá'~ Fidiée` cóo'~ 'nú'. <sup>17</sup> Jogui song i líing~ 'nú' nijgiéeng`na' e guá'~ quiá'~ Fidiée` do, joba' 'ñiab' Fidiée` ni'íiñ` 'nú' cajo. Dsüco' güeam' e guá'~ do quiá'r~, jogui 'nú' líing'na' lafa' e guá'~ do cajo.

¹⁸ Joba' fíi` i 'nú', ja` jmi~gøøng` yaang~na' lala: e song jaang` 'nú' í' óo'na' e tíing` ngáng'na' jii'~ laco' tíing` ngáng' dsea` fí' jmi~güüf' la, joba' 'nú' 'né` jmeáang'~ yaang~na' lafa' dsea` i ja` tíing` ngáng' e lajo, jo lajoba' dseáng'~ lajang' ni'uúing~na' dsea` i tíing` ngáng'.

¹⁹ Dsüco' lajalé' e í' dsíi' dsea` jmi~güüf' e eáang' tíiñ` ngáin', jmang'~ júu` íib' lí' jalé' e jo fí' quini` Fidiée`. Co' lalab fé' fí' ni~ jì quiá'~ Fidiée`: "Fidiée` nijmeáin' ta~ jalé' e í' dsíi' dsea` e tíiñ` ngáin' e laco' nijmi~gøøng` yaaiñ`." <sup>20</sup> Jogui lalab fé' gui fí' ni~ jì quiá'~ Fidiée` cajo: "Ñib' Fidiée` e jmang'~ júu` íib' lí' jalé' e í' dsíi' dsea` e eáang' tíiñ` ngáin' fí' jmi~güüf' la." ²¹ Jo uí'~ e lajob lí', joba' jii'~ jaang' 'nú' 'né` e nijmiráang` yaang~na' dsu' uí'~ e sitáang`na' cóo'~ doñí' i dsea` jmi~güüf'. Dsüco' lajaléb' e sea` e quíib` 'nú' lajalé' e jo; ²² dsüco' jnea~ jogui Apolos jogui Tú` jogui lajalé' e sea` fí' jmi~güüf' jogui e seeng`na' osi e nijúung~na' é, jogui lajee` lana osi lí' dsé`gui é dseáng'~ e quíib`

'nú' lajalé' e jo. ²³ Jogui lajaléng' 'nú' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- nilíng'na', jogui Dsea` Jmáang- cøong` seeĩn` cóo'~ Fidiéẽ'.

4

*Ta` e jmóo` dsea` apóo` i síng`* Dsea` Jmáang- cuaiñ` quiá'r-

¹ Joba' fñ- i 'nú', dsea` rú'naa', e 'nú' 'né- ni'f' óo'na' e jnea'^ lí'naa' dsea` i jmóo` lajii'~ ta` e nicacuø' Dsea` Jmáang- jnea', jogui cajo e lí'naa' dsea` i sinú'^ júu^ e ni'é'naa' jalé' júu^ quiá'- Fidiéẽ' e ja` mí' cajmijnéeeĩn` lami` jéeng'gui. <sup>2</sup> Jogui jaléng' dsea` i nisinú'^ júu^ e óor` cøo` ta~, joba' dseáng'- 'né- jmiti`bre laco' si'í' e ta` jo. ³ Jogui jnea~, ja` dsi'gó' dsii- fíng song niquidsi'na' í' quié- e osi e niquidsi' í' quié- e é fí' quini` dseata` dsea` jmigüi' i jmóo` lajo. Co' jì'gui 'ñiá'a ja' í' dsii- fa' e nijmee` e lajo quié- e cóo'~ lajalé' e jmóo'. ⁴ Jo nañi' fa' í' dsii- e ja` mí' cajmé- e jalé' e ja` dseeng`, dsu' o' uí'~ e jo fa' dseáng'- e nita` dsii- e lín'n jaang` dsea` i ja` røong` dsee- fí' quini` Fidiéẽ'. Dsøco' jii'~ Fii'naa' Fidiéẽ'bing' i quidsi' í' qui- naa' dseáng'- laco' catíng-. <sup>5</sup> Jo uí'~ e lajob líí', joba' 'nú' ja` cuøong` fa' e quidsi'na' í' quiá'- dsea` rúng'na' lajee` nú'- gui e nigüéeng- tu Fii'naa' Fidiéẽ' fí' jmigüi' la. Dsøco' ie~ jo í'bing' i nijmijnéeng` jalé' e cøong'~ lajee` lana, jogui nijmilir~ cajo jial dseáng'- í' dsi'naa' cóo'~ jalé' e jmoo'-naa'. Jo ie~ joguiba' nifé' Fidiéẽ' guiá- quiá'- jaléng' dsea` i catíng- lajo lí'^ jialco' jii'~ líí' e nicajméer` lami` jéeng'gui.

⁶ Dsea` rú'naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, fñ- i 'nú' lajalé' e júu^ na e lí'^ laco' ni'uíng- guiá- quií'-na' jogui e laco' nijméé'na' laco'gui la jmóo` jnea~ jogui laco'gui la jmóo` Apolos. Jo fñ- i 'nú' lajo e lí'^ laco' ni'ee'-na' jii'~ laco' fé' júu^ quiá'- Fidiéẽ', jo lajoba' jii'~ jaang`

'nú' cuóong` nijmijlông`^ yaang`na' dsu' uí'~ e sitáang`-
na' cóo'~ jaang` dsea` rúng`na', có' e jo` 'léeb' quíá'-
i caguaang`gui do mi` jmoo`na' lajo. <sup>7</sup> Jo` jí'~ jaang`
'nú' cuóong` lí fo`^na' e niing`gui' laco' dsea` rúng`na'
caguaang`gui. Jogui lajalé' e sea` quí'~na', 'ñiab' Fidiéé`
dsea` nicacuø'r' 'nú' jalé' e jo. Jo` có' lajob` líí', joba' ja` 'né`-
nijmijlông`^ yaang`na' e lafa' cóo'~ bí quí'~na' yaang`na'
nicalí`^na' lajalé' e jo.

⁸ Jo` 'nú' jmicaang`na' e í óo`na' e la'ieb` nisea` quí'~na'
e ngíng`na' quíá'- Fidiéé`, jogui í áa`na' e niseab` quí'~na'
lajalé' e iing`na', jogui cajo` í áa`na' e nilíng`na' dsea` 'goo`
i quíá' ta` e jí'~ jo` 'neáng`na' jnea`^ fa' e nijmicóo'~guí'
'nú'. Jo` e`gui guíá'- fa' dseáng`- já'- e nilíng`na' dsea`
'goo` i quíá' ta`, jo` lajoba' jnea`^ cuóong` lí dsitáang`naa`
cóo'~ 'nú' jee` e ta` jo. ⁹ Jo` jnea` í dsii` e Fidiéé`
nicajméer` cóo'~ jnea`^, dsea` i síng` Dsea` Jmáang`- cuiñ`
quíá'r-, e lí'naa' dsea` i uóng`gui i lafa' nihuí' ta` i 'né`-
nijúung`. Có' jnea`^ nicaluíng`naa' dsea` i tí dsíí ngíim`-
jaléng` dsea` jmigüi` jogui jaléng`^ ángeles mi` jøoiñ`-
jnea`^. <sup>10</sup> Jo` uí'~ e lí'naa' dsea` quíá'- Dsea` Jmáang`-,
joba' í dsíí dsea` jmigüi` e dsea` íib` lí'naa'; jo` dsu' 'nú' í
áa`na' e uí'~ e líng`na' dsea` quíá'- Dsea` Jmáang`-, joba`
tiing`na'. Jogui jnea`^ lí'naa' dsea` i ja` quí'~ jmiñ`, jo`
dsu' 'nú' í áa`na' e eám' quí'~na' jmiñ`. Jogui eám`
gøong` jøong` dsea` jnea`^, jo` dsu' eám' jmi'gó` dsea`
'nú'. ¹¹ Jogui jnea`^ lati'lana ngí'bí' e léé'naa' iihuí' e
íing`naa' oo` jogui e jmiñing`naa' jogui e ja` sea` sí'naa`
e 'né`naa', jogui gab` jmáng` dsea` jnea`^, jogui cajo` ja`
sea` 'nú' lí` ni'lé'naa'. ¹² Jogui dseáng`- eám' jmoo`naa`
ta` cóo'~ layaang` guóo`naa'. Jogui mi` fé' dsea` júu` 'lí`
uii` quí'~naa', joba' miñ`naa' Fidiéé` e ni'í'r` güea`^ quíá'r`-
quíá'- i dsea` í, jogui jmoo`baa' té'naa' cóo'~ jaléng` dsea`
i jmáng` ga` jnea`^, ¹³ jogui cóo'~ juguiá'- ngí'naa' quíá'-

ī dseā ī jmineang[^] jnea[^]. Jōgui latí jmi[~] na jmáng[^] dseā jmi[~] gūf[^] jnea[^] e lí[^] naa[^] lafa[^] quí[^] quíá[^] bre, jōgui dseáng[^] e lafa[^] ja[^] ta[^] íng[^] naa[^] jí[^] cōb[^] quíá[^] r[^].

¹⁴ Jō ja[^] jmo[^] o e júu[^] la quí[^] na[^] e lí[^] laco[^] nicu[^] ō[^] ō[^] 'nú[^] fí[^] í[^], cō[^] jmo[^] o e júu[^] la quí[^] na[^] e lí[^] laco[^] niliúun[^] 'nú[^], cō[^] lafa[^] jō[^] baa líng[^] na[^] ī 'neáan[^] eáang[^]. ¹⁵ Jō nañí[^] fa[^] seeng[^] lí[^] lí[^] guí[^] mil tifa[^] quí[^] na[^] ī e[^] 'nú[^] júu[^] quíá[^] Dseā Jmáang[^], dsu[^] ja[^] fíng[^] ī lafa[^] tiquí[^] na[^] seeng[^] ī caguiá[^] júu[^] quíá[^] Dseā Jmáang[^], dsucō[^] jí[^] jneab[^] lín[^] n lafa[^] tiquí[^] na[^], dseā líng[^] na[^] dseā quíá[^] Dseā Jmáang[^]. Cō[^] jneab[^] dseā caguiá[^] a júu[^] jee[^] jaléng[^] 'nú[^] e quíá[^] jial niléang[^] na[^] jee[^] jalé[^] dsee[^] quí[^] na[^]. ¹⁶ Jō cō[^] lajōb[^] lí[^], jōba[^] mī[^] ī 'nú[^] jmi[^] ee[^] e jmée[^] ba[^] laco[^] jí[^] e jmoo[^] jnea[^].

¹⁷ Jō uing[^] e lajōba[^] e sín[^] n ī Timoteo fí[^] na ī líng[^] lafa[^] jō[^] ō[^] ī 'neáan[^] eáang[^], jōgui ī contōng[^] sing[^] teá[^] cō[^] júu[^] quíá[^] Dseā Jmáang[^]. Jō íbing[^] ī nijmicō[^] 'nú[^] e nijmigiéiñ[^] óo[^] na[^] jial ee[^] jnea[^] dsu[^] uí[^] e lín[^] n dseā quíá[^] Dseā Jmáang[^] lí[^] laco[^] guí[^] jí[^] e ée[^] jnea[^] jaléng[^] dseā quíá[^] Dseā Jmáang[^] ī neáang[^] laco[^] fí[^] lí[^] ngiñ[^] n.

¹⁸ Jō ī líng[^] 'nú[^] nicajmijlōng[^] yaang[^] na[^] dsu[^] uí[^] e í óo[^] na[^] e jō[^] ninií[^] ī fa[^] e ní[^] ée[^] guí[^] 'nú[^] fí[^] na. ¹⁹ Jōgui song Fí[^] naa[^] Fidié[^] nicu[^] ō[^] r[^] jnea[^] fí[^] lajō, jōba[^] ngóo[^] baa fí[^] na e ní[^] ee[^] e 'nú[^] lajmináb[^] jiu[^] jōng, jō lajōba[^] nimoo[^] o quíá[^] jaléng[^] ī dseā jmjilōng[^] yaang[^] do jie[^] jí[^] quí[^] r[^] jmi[^] e nijmér[^] cō[^] jalé[^] e fé[^] r[^] do ōsi lico[^] eáang[^] jlo[^] mo[^] oor[^] jí[^] quíá[^] e fé[^] bre é. ²⁰ Dsucō[^] ō[^] cō[^] la'eáang[^] e fé[^] dseā e cu[^] lí[^] e Fidié[^] quie[^] ní[^] fí[^] quíá[^] r[^], cō[^] la'eáang[^] cō[^] b[^] 'gōng[^] quíá[^] Fidié[^] ba[^] e lí[^] lajō. ²¹ Jōba[^] fí[^] ī 'nú[^]: ¿Nang[^] e iing[^] na[^] e nijmee[^] e quí[^] na[^] mī[^] niguié[^] e fí[^] na? ¿Su e nijíin[^] 'nú[^] cō[^] jalé[^] e ga[^] e jmoo[^] na[^], ōsi e ní[^] fón[^] 'nú[^] cō[^] juguiá[^] uí[^] e 'neáan[^] 'nú[^] é?

5

Jial tidsi` í' quíá'~ dsea` ì 'léé' cóo'~ dseamf`

¹ Jo fñi` ì 'nú'~, dsea` rú'naa' dsea` quíá'~ Dsea` Jmáang`-, e nicaliseá` júu` jee` 'nú' e seeng` jaang` 'nú' e jéeiñ` lafa' dseamf` quíá'r` ì dseamf` ì catí` gáng` quíá'~ tiquíá'r`^ . Jo dseáng'~ eáam` 'lí' e jo, có' jì`gui jaléng' dsea` ì ja` cúing` Dsea` Jmáang`- ja` jmóor` lajo. ² Jo dsu' 'nú' mí' 'noo`bi jmjìl`ong`^ yaang`na', jo dsu' lí' lí' 'né` e nijmeáang'~ yaang`na' fí'lb` uíi'~ e jo. Có' ì dseañu' ì jmóo` e 'lí' lajo 'né` e ni'òom`ba're jee` 'nú'~, dsea` líng`na' dsea` quíá'~ Dsea` Jmáang`-. ³ Jo dsu' e já'~ e ja` seeng` jnea` jee` 'nú' fí' na lajee` lana, jo dsu' lafa' seem`baa cóo'~ 'nú' fí' na, joba' la'eáang` cóo'~ Fíi'naa' Dsea` Jmáang`- nica'f`-baa í' laco' catíng` quíá'~ ì dsea` ì jmóo` e 'lí' lajo. <sup>4</sup> Joba' mí` seáang'~ rúng`na' lajaléng`na', dsea` líng`na' dsea` quíá'~ Dsea` Jmáang`-, líí' e lafa' seem`baa jee` 'nú' jogui` cajo niliseem` cóong` cóo'~ 'nú' e güea`^ 'gøng` quíá'~ Fíi'naa' Jesús. ⁵ Joba' ì dseañu' ì ca'ée` dsee` do 'né` nijáang'~ na'r fí' jaguó` fii` ì 'líng`^ ì sii` Satanás e laco' ni'íng`- ngúu` táaiñ`. Joba' mí` nigüéeng`-tu Fíi'naa' Dsea` Jmáang`- fí' jmigüf` la, jangám`- nileáang` jmigüf` quíá'r`-.

⁶ Joba' fñi`guí' 'nú'~, dsea` rú'naa', ja` 'né` fa' e ni-jmjìl`ong`^ yaang`na' cuaiñ` quíá'~ e jo. Dsucó' niñi`ba' lajii`~ júu` róo` e fé' lala: "Jo cóo'~ capi`^ quieb`^ nijmé` e niróo`- laji` ca` íñi`^." <sup>7</sup> Jo có' lajob` líí', joba' fñi`-i 'nú'~, dsea` rú'naa' dsea` quíá'~ Dsea` Jmáang`-, e 'né` cab'` sée`na' jalé' e 'lí' e 'léé' quíi`na' e líí' lafa' quie`^ e nisingíng', jo lajoba' nilíng`na' lafa' e iñi`^ e líí' cóo'~ ca` e ja` quieéng` quie`^ e gø' dsea` Israel mí` tí` jmi` Pascua. Jo dseáng'~ lafa' e iñi`^ dob líng` 'nú' . Jo Dsea` Jmáang`- ì líng` ì Jo'se` Jiuung` quíá'~ Fidiée`^, í'bing' ì cacó` jalé' dsee` quíi`-i' mí` cajáng'` 'ñaia'r' e cajúíñ` fí' dse` crúu`^, ⁸ joba' 'né` e

nijmóˆnaa' jmiĩ~ Pascua e ngocáng` dsiˆnaa' jogui e guiúˆ dsiˆnaa', dsuco' e job e líiˆ lafa' e iĩiˆ e ja` quiéeng` quieˆ, co' 'néˆ e nijmóˆnaa' e jmiĩ~ jo e ja` í dsiˆnaa' jaléˆ e 'liˆ o'gui e saang` dsiˆnaa', co' jaléˆ e 'liˆ lajo líiˆ lafa' e iĩiˆ e quiéeng` quieˆ e nisingíng' do.

⁹ Jo e fí ni~ jì quiéˆ e nicajméˆ e quíiˆ na' lamĩ jéeng`gui do fíiˆ i 'núˆ e ja` quíng`na' jee~ jaléng` i dsea` i jmóo` ta~ 'léé` cóo'~ jaléˆ e lí dsií` ngúu` táaiñ. <sup>10</sup> Jo dsu' e júu` jo ofa' caffíiˆ i 'núˆ e ni'naang` yaang~na' conguaí` cóo'~ jaléng` i dsea` i jmóo` jaléˆ e 'liˆ lajo, osi cóo'~ jaléng` i eáang` iing~ e silíiˆ jaléˆ e sea` fí jmigüi, osi cóo'~ jaléng` i jmóo` iĩ, osi cóo'~ jaléng` i jmiféng` jaléng` diéé~ i o' já'-. Co' song iing~na' e ni'naang` yaang~na' conguaí` e quíing`na' jee~ jaléng` i dsea` lana, joba' 'néˆ e ni'naam` yaang~na' fí jmigüi la. <sup>11</sup> Jo e laba' si'í e caffíiˆ i 'núˆ e dseáng` ja` quíng`na' jee~ i dsea` i jing` e líiĩĩ` dsea` quiaíˆ Dsea` Jmáang` jo dsu' jmóo`bre jaléˆ e 'liˆ e lí dsií` ngúu` táaiñ, osi e eáang` iĩñ e silíiˆ jaléˆ e sea` fí jmigüi, osi e jmiféiñ' jaléng` diéé~ i o' já'-, osi e ngir` ta~ quie` jaléˆ adsee, osi e jmóor` ta~ í' méeé, osi e jmóor` iĩ é. Jo cóo'~ jaléng` i dsea` lana jĩgui co' quiaíˆ cøˆna' ína' ja` seáang` rúng`na' cóo'r. <sup>12-13</sup> Jo dsu' jnea~ ja` catíiñ n e ni'íi~ i í' quiaíˆ jaléng` dsea` i ja` líng` dsea` quiaíˆ Dsea` Jmáang`, co' Fidiéé`bing' i niquidsí í' quiaíˆ lajaléng` i dsea` í. Jo dsu' 'núˆ, dsea` líng`na' dsea` quiaíˆ Dsea` Jmáang`, 'néˆ ni'íiˆba' í' jee~ la'ó' rúng`na'. Joba' fíiˆ i 'núˆ e 'néˆ ni'òøm`ba' jee~ 'núˆ i dsea` i ca'ée` dsee` do.

6

Dsea` quiaíˆ Dsea` Jmáam`bing' i 'néˆ ni'íiˆ í' jee~ la'ó' rúĩñ

¹ Joba' fñ̄-guñ̄ 'nú', dsea` rú'naa' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, e mī jaang` 'nú' sea` dsee- quiá'na' cóo'- jaang`gui dsea` rúng'na' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, joba' ja` cuòong` fa' e mñ̄'na' dsea` i ja` cuíng` Fidiéé` e ni'ír- í' quíi-na', dsuco' guiú-gui e dsea` quiá'- Dsea` Jmáam-bing' i ni'í- í' quíi-na'. <sup>2</sup> Jogui 'néb- ñí^ 'nú' cajo e jaléng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáam-bing' i ni'í- í' quiá'- jaléng' dsea` jmigüi mī nití- e í' jo; jo co' lajob nijmée^na', joba' 'né- ñí^ba' jial ni'í^na' í' cóo'- jalé' e ja` 'ga' lī niing- e dsijéé' jee~ 'nú'. <sup>3</sup> Jogui 'né- ñí^ba' cajo e jìgui jaléng' ángeles quiá'- Fidiéé` 'né- ni'í^naa' í' quiá'r- mī nití- e í' jo. Jo co' lajob nilí, joba' lajang'^ júu^gui 'né- ni'í^naa' í' mī ee'go dsijéé' lajee` see-naa' fí jmigüi la. <sup>4</sup> Joba' song i líng- lajee` la'ó' 'nú', dsea` líng'na' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, jmoo'na' ta~ jíng`, joba' fñ̄-i 'nú' e ja` dseeng` e nigüilíng-na' fí quini` dseata~ i ja` cuíng` Fidiéé` e laco' ni'ír- í' quíi-na', co' jaléng' i dsea` í ja` catíng- e quiíñ- jee~ la'ó' 'nú'. ⁵ Jo uing- e fñ̄-i 'nú' lana e lí^ laco' nicá'na' fí'í', co' lí' dsii- e dseáng'- seem` jaang` dsea` i lajang'^ quíi~ jmī- ni'í- í' jee~ la'ó' 'nú', dsea` líng'na' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-. ⁶ Jo dsu' o' jíi~ lico' jmoo'na' ta~ jíng` lajee` la'ó' 'nú', dsea` líng'na' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, co' jìgui güilíng-na' fí quini` dseata~ i ja` cuíng` Fidiéé` e laco' ni'ír- í' quíi-na' cuaiñ~ quiá'- e ta~ jíng` do.

⁷ Jo cóo'- jíi~ e ta~ jíng` e jmoo'na' do, cóo'- jíi~ e jobi eáam` ni'lee` quíi-na', dsuco' guiú-gui e nijmée^na' té'ba' cóo'- jalé' e ga` e dsingíng-na', jogui guiú-gui cajo e nijmée^ba' té'na' mī jmoo` dsea` rúng'na' ñ̄ quíi-na'. ⁸ Jo dsu' 'nú' lí^ riqui' jmoo'na', co' lajee` la'ó' yaang~na', dsea` líng'na' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, jmoo'na' ga` quiá'- rúng'na' jogui jìgui jmoo'na' ñ̄ quiá'- rúng'na' cajo.

⁹ Jo 'nú' 'né' ñí'ba' e jaléng' dsea` i 'léé' ja` quí' jmií' fa' e nicá Fidiéé' nifí' quiá'r. Jo uí' e lajob líí, joba' fíí' i 'nú' e ja` güijmigóøng` dsea` 'nú', cõ' jaléng' dsea` i jmóo` jalé' e 'lí' lala ja` quí' jmií' fa' e nicá Fidiéé' nifí' quiá'r; fa' jaléng' dsea` i jmóo` jalé' e 'lí' e lí' dsíí' ngúú' táaiñ, jogui jaléng' i jmiféng' jaléng' diéé' i o' já', jogui jaléng' i güiing` cõo' dsea` jiéng' mi' ningí' e cacúng' guór, jogui jaléng' dseañu' i tí' dsíí' jmang' yaang` lafa' dseamí, jogui jaléng' dseañu' i tí' dsíí' güiing` cõo' jaléng' dseañu', ¹⁰ jogui jaléng' i jmóo` hí, jogui jaléng' i eáang' iing` silí' jalé' e sea' fí' jmigüí, jogui jaléng' i jmóo` ta` í' méé', jogui jaléng' i jmóo` ta` quie' júu' e o' já', jogui jaléng' i jmi'í' e sea' quiá' dsea` rúíñ' la'eáang' e jmigóøng` neiñ'. Jo jaléng' i dsea` la'f' ja` quí' jmií' fa' e Fidiéé' nicá nifí' quiá'r.

¹¹ Jo jalé' e 'lí' lanab lami' jmóo` i liing` 'nú' lami' jééng'gui, jo dsu' lana nica'íim Fidiéé' jalé' dsee` quí' na' jogui nicajméer' e dseáng' jii' dsea` quiá' bre nilíng'na'. Jogui la'eáang' cõo' Fí'naa' Dsea' Jmáang' jogui cõo' Jmiguí' quiá' Fidiéé' 'nú' nilíng'na' lana dsea` i ja` dsee` røøng' fí' quini' Fidiéé'.

'Né' jmi'gób` dsea` Fidiéé' cõo' ngúú' táaiñ`

¹² Jo fíí'guí' 'nú' e júu' la e seem` dsea` i fé' lala: “Cuóøm` lí' jmé' e lí' doñí' ee' e iin`n.” Jo e jáb' e jo, lífa' ja` lají' íing` ta` quiá'r. Jo e jáb' e cuóøm` lí' jmé'naa' lí' doñí' ee' ii' naa' jmé'naa', lífa' ja` 'né' cuóø' fí' yee' naa' e niquiú' ta` jneaa'aa' jalé' e lí' dsíí' ngúú' táang'naa' do. ¹³ Jogui fé'bi' dsea` e júu' la cajo: “Jo jalé' e quiee'naa' dsitóo' fí' dsíí' tú'naa', jogui e tú'naa' do íing` ta` quiá' e guíng' jalé' e quiee'naa' do.” Jo e jáb' e júu' jo, lífa' Fidiéé' tóob' jmií' mi' ni'íiñ` lají' tú' e jo. Jogui ja` cajmée' Fidiéé' ngúú' táang` dsea` e lico' íing` ta` e nijmé' dsea`

jalé' e ja` dseeng, dsuco' jalé' ngúú táang` dsea` íng` ta` e nijmé` dsea` lajii' e iing` Fíi'naa' Dsea` Jmáang`, jogui la'eáang' cóo' Fíi'naa' Dsea` Jmáam`bing' cuøong` jmé'naa' lajo. <sup>14</sup> Jogui lí' laco' cajmijí' Fidiéé` i Fíi'naa' Dsea` Jmáang` do la'eáang' cóo' güea' 'gøng' quiá'r` mi` cangí` e cajúin, joba' lajob cajo nijmér` cóo' jneaa`aa' mi` nití` í' lajo.

¹⁵ Jogui 'né` ñíb` 'nú' cajo e jaléng' 'nú', dsea` líng`na' dsea` quiá' Dsea` Jmáang`, líng`na' lafa' jaam` dsea` cóo' dsea` do. Jo co' lajob líí, joba' dseáng' ja` dseeng` e jaang` dsea` nigúin` cóo' jaang` dseamí` i jmoo` ta` 'níng` 'ña'. <sup>16</sup> Jogui 'né` ñíb` 'nú' cajo e mi` jaang` dseañu` güiín` cóo' jaang` dseamí` i jmoo` ta` 'níng` 'ña', joba' lafa' jaam` dsea` uíin` lajee` laji` gáin` do. Dsuco' lalab fé' fí` ní` jì` quiá' Fidiéé': "Jo mi` güiing` dseañu` cóo' dseamí, uíin` lafa' jaam`bre." ¹⁷ Jo dsu' mi` uíng` dsea` dsea` quiá' Dsea` Jmáang`, joba' jaam` dsea` uíin` cóo' dsea` do la'eáang' cóo' Jmiguí` quiá' Fidiéé'.

¹⁸ Joba' fíi` i 'nú', dsea` rú'naa', cuíng`na' jalé' e 'lí' lajo e lí` dsíi` ngúú táang` dsea`. Dsuco' lí' doñí` eé` dsee` e jíé' e ée` dsea` ja` 'lée' e jo quiá' ngúú táain, jo dsu` i dsea` i jmoo` e 'lí' lajo, joba' 'lée'bre cóo' ngúú táain. ¹⁹ Jogui 'né` ñíb` 'nú' cajo e ngúú táang`na' líí` lafa' guá' quiá' Jmiguí` quiá' Fidiéé` e nicacuør' 'nú', jogui e Jmiguí` doba' seeng` cuøong` cóo' 'nú'. Jo co' lajob líí, joba' jo` líí` quií`na' yaang`na' e ngúú táang`na' do, ²⁰ co' Fidiéé`bing' i nicalóng` 'nú' cóo' cóo' 'moo' e níí` eáang'. Jo uíi` e lajob líí, joba' contøom` 'né` e nijmi'goo`na' Fidiéé` cóo' jalé' e jmoo`na' fí` ngúú táang`na'.

7

Jalé' e 'né` jmiti` dsea` mi` cúin` guoor`

¹ Jogui lana niquíi' i júu^ quíi' na' lajii' e cajmingíi' na' jnea~ ie~ lami~ jéeng'gui do e fí' ní' jì' quíi' na' do. Jo jnea~ lalab fíi' i 'nú' e guíu'gui quía' dseañu' e ja` nigúíiñ' dseamí; <sup>2</sup> jo dsu' uíi' e ja` téeng` dsea` yaaiñ~ e iin~ güíiñ` cóo'~ dsea` i o' quía'r~, joba' lajaang` lajaang` dseañu' 'né` seeng` dseamí quía'r~, jogui lajaang` lajaang` dseamí 'né` seeng` dseañu' quía'r` cajo. <sup>3</sup> Jo i dseañu' do 'né` nijmiti~bre lajii' e catíiñ` cóo'~ i dseamí quía'r` do; jogui lajobi i dseamí quía'r` do cajo 'né` nijmiti~bre lajii' e catíiñ` cóo'~ i dseañu' quía'r` do. ⁴ Co' i dseamí quía' i dseañu' do jo` seeng`guir fa' e quiu'guir ta` 'nia'r' cóo'~ ngúu' táaiñ~, co' quía' dseañu' quía'~bre nilíí'. Jogui lajobi cajo i dseañu' quía'r` do, jo` seeng`guir fa' e quiu'guir ta` 'nia'r' cóo'~ ngúu' táaiñ~, co' quía' dseamí quía'~bre nilíí'. <sup>5</sup> Jo co' lajob líí, joba' fíi' i 'nú' e ja` sée'na' 'leáang` e nigúing`na' colíing` cóo'~ i dsea` i nicacúung'na' guóo'na' cóo'~. Jo dsu' cuøøm` cajo e ni'naang` teá` yaang`na' quía'` rúng'na' e ja` nigúing`na' colíing` e laco' nijmiféng'na' Fidiée~, lífa' røb` 'né` siing`na' e nijmée'na' lajo. Jo mí` ningí` jo, 'néb` e nigúing`tu' colíing~, jo lajoba' ja` dseáang' quíi' na' e nijmigøøng` fii' i 'líng' i sii` Satanás 'nú' e laco' nijjúng'na' fí' ní' dsee`.

⁶ Jo lajalé' e fíi' i 'nú' na lí' júu^ tiiim`baa jo o' dseáng' fa' lana fé' fí' ní' jì' quía' Fidiée` e 'né` nijmiti~ dsea`. ⁷ Jo dsu' jnea~ iin`n e lajalém' dsea` ja` nicúíiñ' guóor` lí' laco'gui la líing` jnea~; jo dsu' ja` lajii`naa' cangíing`naa' røø` quía' Fidiée~, co' jmaquíim` cangíing`naa' quía' dsea` do lajaang` lajaang`naa'.

⁸ Jogui lana fíi' i 'nú', dsea` i ja` mí' cacung' guó, cóo'~gui jaléng' dseamí i 'níi', e guíu'gui e ja` nicúng'na' guóo'na' lí' laco'gui la líing' jnea~. <sup>9</sup> Jogui dsu' song ja` té'na' e iing`na' güing`na' cóo'~ dseañu' o'si dseamí é,

joba' 'né- cúum'~ba' guóona' jóng, cõ' guiú- gui quí- na' e nijmées^na' lajõ e laco'gui e ngi'na' suung'na' e iing~na' e nigüing'na' cõo'~ dsea`.

¹⁰ Jogui lana lalab fíi- i 'nú', dsea` i niscúng'^ guó, jo dsu' o' cõo'~ júu^ quíe- e 'ñiá'a e fíi- i 'nú' la, dsuco' Fíinaa' Dsea` Jmáam- bing' i quiu' ta~ e júu^ e fé' lala: "Ja` cuóøng` e jaang` dseamf nitiúuiñ- dseañu' quiá'r-."

¹¹ Jogui dsu' song i dseamf do dseáng'- catiúum- bre dseañu' quiá'r-, joba' 'né- nijér- e ja` nicúm' guóor` cõo'~ dseañu' i jíeng' osi e nisíng- tur røø é cõo'~ i dseañu' quiá'r- i catiúuiñ'- do. Jogui lajõb cajo, ja` cuóøng` e jaang` dseañu' nitiúuiñ- dseamf quiá'r-.

¹² Jo lana nifíi^guíi 'nú' e júu^ la lajii'~ e í dsii- 'ñiá'a jo o' júu^ e sinú'^ quiá'- Fíinaa' Dsea` Jmáang-, e song jaang` dseañu' i líng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- seeng` dseamf quiá'r- i ja` líng' lajõ, jo dsu' song i dseamf do íaam` dsíir' e seeiñ` cøøng` cõo'~ i dseañu' quiá'r- do, joba' ja` cuóøng` fa' e i dseañu' i líng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- do nitiúuiñ- i dseamf quiá'r- do. <sup>13</sup> Jogui song jaang` dseamf i líng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- sicúng'^ guór` cõo'~ jaang` dseañu' i ja` líng' lajõ, jo dsu' íaam` dsíiñ' do e seeiñ` cõo'~ i dseamf do, joba' ja` cuóøng` e i dseamf do nitiúuiñ- i dseañu' do. <sup>14</sup> Cõ' i dseañu' i ja` líng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- ligüeam'^ bre fí quini' Fidiée' la'eáang' e sicúng'^ guór` cõo'~ jaang` dseamf i líng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-. Jogui lajõb líí cajo, song jaang` dseamf i ja` líng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- sicúng'^ guór` cõo'~ jaang` dseañu' i líng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, joba' ligüeam'^ bre fí quini' Fidiée'. Jo song lajõb líí, joba' i jiuung~ quiá'r- i seeng` do ligüeam'^ bre fí quini' Fidiée'. Jo dsu' song ja` líí lajõ, joba' i jiuung~ quiá'r- i seeng` do, 'lim'^ bre fí quini' Fidiée'. <sup>15</sup> Jogui song i dseañu' osi i dseamf i ja` líng'

dsea`quia' - Dsea`Jmaang` dseang' - jmoor`laguidseaang` e nitiúung` rúin' , joba' güijméé`bre lajo. Jo mi` dsijée` lajo, joba' i dseañu` osi i dseamf` i líng' dsea` quia' - Dsea` Jmaang` do ja` 'né` e jníñ' i dsea` i iing` güi'fi` do, dsuco' Fidiée` nicató'r` jneaa`aa', dsea` lí'naa' dsea` quia'r` , e laco' nilisee`naa' juguiú` júu` røø. ¹⁶ Dsuco' ja` ñí` 'nu', dseamf` i líng' dsea` quia' - Dsea` Jmaang` , su nilí' e ni'uíng` i dseañu` quí' - do dsea` quia' - Dsea` Jmaang` . Jogui lajobi cajo, ja` ñí` 'nu', dseañu` i líng' dsea` quia' - Dsea` Jmaang` , su nilí' e ni'uíng` i dseamf` quí' - do dsea` quia' - Dsea` Jmaang` .

¹⁷ Joba' fíi` i 'nú' e 'né` niliseeng`na' jíi` laco' e cangíng`na' quia' - Fidiée` , jogui lí' laco'gui la líng`na' mi` cató' - Fidiée` 'nú' e ni'uíng`na' dsea` quia'r` . Jo lanab`jíi` lí' júu` e quí'`ta` quia' - lajaléng` dsea` quia' - Dsea` Jmaang` . <sup>18</sup> Jogui song Fidiée` nicató'r` jaang` dsea` i nicató' lí' fí` ngúu` táang` lí' laco' quí'` tíng` dsea` Israel, joba' lajob` 'né` niteáiñ` fí` jmigüf` la; jogui song Fidiée` nicató'r` jaang` dsea` i ja` mí` cató' lí' fí` ngúu` táang` , joba' ja` 'né` fa' e nijmitir` lajíi` e jo. <sup>19</sup> Co' ja` e líi' song tóo` lí' fí` ngúu` táang` dsea` osi ja` líi' lajo é, co' e laba' e niing`gui eáang` e 'né` nijmiti` dsea` jalé' júu` quí'` ta` quia' - Fidiée` . <sup>20</sup> Joba' 'né` jé` dsea` jíi` laco' líiñ` ie` mi` cató' - Fidiée` ír` e nilíiñ` dsea` quia' - dsea` do. <sup>21</sup> Jo song dsea` si'niing` i jmoo` ta` quia' - dsea` líng' 'nu' ie` mi` cató' - Fidiée` 'nu' e ca'uíiñ` dsea` quia'r` , jo dsu' ja` jmoo' fí'í' e lín' lajo. Jo dsu' song sea`bi fí' quí'` e ni'náang` uø' e lín' lajo, joba' jmi'o` jóng. <sup>22</sup> Dsuco' i dsea` i líng' dsea` si'niing` i jmoo` ta` quia' - dsea` ie` lami` cató' - Dsea` Jmaang` ír` e ca'uíiñ` do dsea` quia'r` , joba' lana nilíiñ` do jaang` dsea` i nisilaang` i nijmoo` lajíi` e iing` Dsea` Jmaang` ; jogui lajob` líi' cajo cóo' i dsea` i silaang` ie` lami` cató' - Dsea` Jmaang` ír` , co' lana nilíiñ` lafa' dsea`

si'niing` i jmoó` lajii` e iing` Dsea` Jmaang`. ²³ Jo co' lana Dsea` Jmaam`bing' nicalong` 'nu' coo` coo` 'moo` e ñii', joba' lana jo` cuo`^ fi' yaang`na' fa' e nijmeang`tu dsea` 'nu' lafa' dsea` si'niing`. <sup>24</sup> Joba' fii` i 'nu', dsea` ru'naa' dsea` quia`- Dsea` Jmaang`, e lajaang` lajaam` 'nu' 'ne` niliseeng`na' fi' quini` Fidiée` li`^ jii`~ laco' la ling`na' ie` lamí` cató`- dsea` do 'nu' e caling`na' dsea` quia`r`.

²⁵ Jogui lana nifii` i 'nu' cuaiñ` quia`- jaléng` dsea` i ja` mi' cacung` guoo`, jo nifa`^a e juu` la jii`~ laco' i' dsii` 'nia`'baa, jo o' laco' ta` quia` Dsea` Jmaang`. Co' dsea` do nicató`r` jnea` e ni'uúin`n dsea` quia`r` uii` e fi' líiñ` jnea`, jo lajoba' cuóong` e lí` jmita` oo`na' juu` quie` e. ²⁶ Jo uii` e eáam` nihuíng` see`naa' jmiñ` na, joba' jnea` i' dsii` e guia`gui quia`- jaléng` dseañu` e nijér` jii`~ laco' líiñ`. ²⁷ Joba' fii` i jaléng` 'nu', dseañu`, e song niseeng` dseamí` quii`na', joba' ja` tiúung`na're; jogui song ja` mi' seeiñ`, joba' ja` mi' 'náng`dur lajminá`. <sup>28</sup> Jo ja` dsee` ee`na' song nicúung`na' guoo`na'; jogui lajob cajo ja` ee` dsee` ee` jaang` simí` song nicúin` guoor`. Jo dsu' jaléng` dsea` i cúng` guoo`, huim`jiu nidsijée' quia`r`, jogui jnea` ja` iin`n e nidsingíiñ` lajo.

²⁹ Dsea` ru'naa' dsea` quia`- Dsea` Jmaang`, lajii` e laba' iin`n e fii` i 'nu', dsuco' jo` huóo` e roo`gui jmiüü'. Joba' jaléng` dsea` i nisicúng` guoo` 'ne` seeiñ` e lafa' ja` líiñ` lajo; <sup>30</sup> jogui jaléng` dsea` i seeng` fi'í` li`^ li' 'ne` seeiñ` e lafa' teaiñ`~ jmiñ`; jogui jaléng` dsea` i lafa' teang`~ jmiñ` 'ne` e jmeang` yaaiñ` e lafa' seeiñ` fi'í'; jogui jaléng` dsea` i jmoó` ta` láa` li`^ doñi` ee`, joba' 'ne` seeiñ` e lafa' o' quia`-bre e jo; <sup>31</sup> jogui jaléng` dsea` i jmoó` ta` jmi'oo`~ jalé` e sea` fi' jmiüü' la 'ne` niliseeiñ` e lafa' ja` jmi'oo`~bre e jo. Dsuco' e fi' jmiüü' e li` see`naa' jmiñ` na, toob` jmiñ` ni'ling`.

³² Jo jnea` iin`n e ja` ningíing`na' jalé` fi'í` dsii' e sea` fi'

jmigüi^h la. Jo i dseañu^h i ja` mí cacung<sup>h</sup> guó, eáang<sup>h</sup>gui guing<sup>h</sup> dsíir<sup>h</sup> e jmóor` jalé^h e iing^h Dsea` Jmáang<sup>h</sup> jogui jial e nijmi'iaaiñ` dsíir^h dsea` do. <sup>33</sup> Jo dsu<sup>h</sup> i dseañu<sup>h</sup> i nisícung<sup>h</sup> guó, eáang<sup>h</sup>gui guing<sup>h</sup> dsíir<sup>h</sup> cóo<sup>h</sup> jalé<sup>h</sup> e dsijée<sup>h</sup> fí jmigüi<sup>h</sup> jogui jial e nijmi'iaaiñ` dsíir^h dseam^h quiá^hr^h. ³⁴ Joba^h jmaquíim^h guing^h dsíir^h e nijmér^h laca'ing^h ca'íiñ^h. Jo i dseam^h i ja` mí sicung<sup>h</sup> guó cóo<sup>h</sup> gui i dseáng<sup>h</sup> ja` cacung^h guó, eáang^hgui guing^h dsíir^h e jmóor` lajii<sup>h</sup> e iing<sup>h</sup> Dsea` Jmáang^h jogui e éer^h guiá^h fí quini^h dsea` do cóo<sup>h</sup> jalé<sup>h</sup> e jmóor` jogui cóo^h jalé^h e í dsíir^h. Jo dsu^h i dseam^h i nisícung^h guó, eáang^hgui guing^h dsíir^h cóo^h jalé^h e dsijée^h fí jmigüi^h jogui jial e nijmi'iaaiñ` dsíir^h dseañu^h quiá^hr^h.

³⁵ Jo fíi^h i 'nái^h e júu^h na o^h e laco^h nijning^h quíi^h na^h, co^h jnea^h fá^h a e lí^h laco^h ni'uíing^h guiá^h quíi^h na^h jogui e laco^h niliseeng^h na^h e ee^h na^h røø^h e jmoona^h e ngocáng^h óo^h na^h lajii^h e ta^h e nicang^hing^h na^h quiá^h Dsea` Jmáang<sup>h</sup>. <sup>36</sup> Jo song jaang<sup>h</sup> dseañu<sup>h</sup> í dsíir<sup>h</sup> e dseáng<sup>h</sup> ni'néb<sup>h</sup> e nicúiiñ<sup>h</sup> guóor` cóo^h i dseam^h i síng^h cóo^h do, dsuco^h tí lí^h ningáng^h í quiá^h i dseam^h do e nicúiiñ^h guóor`, jogui song í dsíir<sup>h</sup> e joba<sup>h</sup> dseáng<sup>h</sup> la guíing<sup>h</sup>gui 'né<sup>h</sup>, joba<sup>h</sup> güijmée<sup>h</sup> bre lajii<sup>h</sup> e líiñ<sup>h</sup> e guiá<sup>h</sup>gui do, jo güicúm<sup>h</sup> bre guóor`, dsuco^h ja^h e dsee^h e jo. ³⁷ Jo dsu^h i dseañu^h i coo^h nica^h í dsíir^h jogui ja` lí dsíir<sup>h</sup> jalé<sup>h</sup> e iing<sup>h</sup> ngúu<sup>h</sup> táaiñ<sup>h</sup>, jogui dseáng<sup>h</sup> nita<sup>h</sup> dsíir<sup>h</sup> e dseáng<sup>h</sup> ja` nicúiiñ^h guóor`, co^h lajob dseáng^h iñ^h nijmér^h, joba^h guiáb^h nijmér^h song cajméer^h lajo. ³⁸ Jo i dseañu^h i nicung^h guó cóo^h i sim^h i ninée^h júu^h quiá^hr^h cóo^h do, joba^h coo^h e guiáb^h jmóor^h; jo dsu^h i dseañu^h i ja` nicung<sup>h</sup> guoó, coo<sup>h</sup> e guiá<sup>h</sup>gui jmóor<sup>h</sup>. <sup>39</sup> Jogui jaléng<sup>h</sup> dseam<sup>h</sup> i nisícung<sup>h</sup> guó, dseáng<sup>h</sup> la guíim<sup>h</sup> 'né<sup>h</sup> e ja` nitiúuiñ^h dseañu^h quiá^hr^h lajee^h e seeng^h í; jo song cajúm^h bi i dseañu^h quiá^hr^h do, joba^h cuóom^h nicung^h t^hur guóor` calé^h catú^h cóo^h dseañu^h i jíéng^h, lifa^h i dseañu^h í

'né e líiñ' dsea` quiá' Jmáam . <sup>40</sup> Jo dsu' jnea~gui í dsii e nili'íáang`gui dsí' i dseamf do fng song ja` nicúng`tur guóor`. Jo jalé' e júu^ na lí^ júu^ tiim`baa. Jo jnea~ í dsii e seem` Jmiguí quiá' Fidié` cøøng` cóo' jnea~ cajo.

8

Jalé' jmiñi' e cuø' dsea` dié~ i o' já'

¹ Jogui lana niffi' i 'nú' cuaiñ~ quiá' jalé' jmiñi' e líí feá' e cuø' dsea` jaléng` dié~ i o' já'. Jo e jáb' lacø'gui fé' dsea` e lajii`baa' nine~naa' cuaiñ~ quiá' jalé' e jo; jo dsu' cóo' e nine~naa' do jmóo` e í dsí'naa' e nilí'naa' dsea` niing`, jo dsu' e jmi'neáang` rú'naa' e joba' eáang`gui íing` ta` e nidsicuáng` quí'ii' cóo' júu^ quiá' Dsea` Jmáang`. ² Jogui song jaang` dsea` í dsíir' e líing` go nitíiñ, jo dsu' o' já' e jo, có' mí' 'noo`bi`né` líñir' e lacø' nilitíiñ` lacø' sí'í. <sup>3</sup> Jo dsu' i dsea` i 'neáang` Fidié', joba' Fidié' nicuím`bre i dsea` í.

⁴ Jogui lana niffi' i 'nú' cuaiñ~ quiá' jalé' jmiñi' e có'na' e líí feá' e cuø'na' jaléng` dié~ i o' já'; jo guiúb` nine~naa' e jaléng` i dié~ la'í ja` e ta` íiñ` jí' cóo' fí' jmigüí, dsucø' dseáng` jaam` Fidié' i dseáng` já' i seeng`. ⁵ Jo nañi' fa' i líing` dsea` jmigüí í dsíir' e seeng` jaléng` dié~ fí' yá' jmigüí jogui fí' ní' guóo' uø`, jo có' lajob` í dsíir', joba' i fíim` lafa' dié~ quiá'r` seeng` jogui lafa' fiir`. ⁶ Jo dsu' jaléng` jneaa`aa', dsea` líí'naa' dsea` quiá' Dsea` Jmáang`, guiúb` nine~naa' e jaam` Fidié' i seeng`, jogui íb` i líing` Tiquiá' jaléng` dsea` jmigüí, jogui jneaa`aa' see`naa' e lacø' nijmó`naa' lajii' e iñ. Jogui cajo jaam` Fíi'naa' seeng`, jo íb` Dsea` Jmáang`; jo la'eáang` íb` e sea` lajalé' e sea` fí' la'úng` fí' jmigüí, jogui la'eáang` íb` cajo e see`naa' fí' jmigüí la.

⁷ Jo dsu' ja` lajiing` dsea` ñir' e júu` na. Dsuco' i dsea` i lami` qui' t'ing` e jmi'féiñ' jaléng' diée` i o' já', mí' 'noo`bi gø'r' jalé' e jmiñi` e lí' feá' e í dsíir' e nicacuø' jaléng' diée` quiá'r. Jo lajee` e gø'r' e jo, líiñ' e jmi'lim` yaaiñ` cóo` i diée` i o' já' do, có' ja` cóo` e í dsíir'.

⁸ Jo dsu' ja` ee` jmingi` Fidiée` ee` jalé' e quiee`naa' e laco' ni'íñ' jneaa`aa' fí' quinir`, dsuco' jo` nilí`-guí' dsea` i guiúng`-gui dsu' uí' e quiee`naa' e jo, jogui o'gui nilí`-naa' dsea` i ga`gui dsu' uí' e ja` quiee`naa' e jo.

⁹ Jo dsu' jie` mí' jmeáang`-na' ta` e fí' sea` quií`-na' do e laco' nijmeé`na' e niténg' fí' ni` dsee`-jaléng' i dsea` rúng`na' i ja` mí' 'goo`teáang`-teá cóo` júu` quiá' Dsea` Jmáang`. <sup>10</sup> Jo song i liing` 'nú', dsea` niñi`na' guiú`-cuaiñ` quiá' e júu` jo, jo nigüilíng`-na' nigüiquié`na' fí' lí' jmi'féng' dsea` jaléng' diée`, jo lajee` jo jaang` dsea` rúng`na' i ja` 'goo`sing' teá cóo` júu` quiá' Dsea` Jmáang`-cangáñ' 'nú' e jmoo`na' lajo, joba' dseám` e i dsea` í' nijmér`-lajo cajo e iñ` nidó'r` jalé' e nicacuø' dsea` diée` i o' já'. <sup>11</sup> Jo caquié`ba' e jo uí' e niñi`na', jo dsu' mí' cajmee`na' lajo, joba' jmoo`na' e nicá' fí' ga` i dsea` rúng`na' i ja` mí' 'goo`sing' teá cóo` júu` quiá' Dsea` Jmáang`-do. Jo uí' i dsea` íb` cajo e cajúng` Dsea` Jmáang`-fí' dse' crúu`. ¹² Jo mí' jmoo`na' e tú`-ni'í`-dsíi' i dsea` rúng`na' i ja` mí' 'goo`sing' teá cóo` júu` quiá' Dsea` Jmáang`, joba' dseeb`-ee` 'nú' cajo fí' quini` Dsea` Jmáang`. ¹³ Jo uí' e lajob lí', joba' song cóo` jalé' e gø'ø do nijmee` e niténg' dsea` rún`n fí' ni` dsee`, joba' guiú`-gui quié` e jo` nidóø`-guí' e jmiñi` jo, jo lajoba' ja` dseáang` e nijmee` e niténg' dsea` rún`n fí' ni` dsee`.

9

Lajií' e catíng` i dsea` apóo` i síng` Dsea` Jmáang`-cuaiñ` quiá'r`

¹ Jo fñi i 'nú', dsea` rú'naa', e ja` 'né` guíee` e júu` lajúi` e jmóo`o, co' dseáng' lím'baa jaang` dsea` i sñing` Dsea` Jmáang` cuaiñ` quiá'r`. Co' dseáng' nicamám`baa Fíi'naa' Jesús jogui cajo, lajee` e nicajmé` e ta` jee` 'nú' e nicangín`n quiá'` Dsea` Jmáang`, joba` 'nú' nica'uíing`-na' dsea` quiá'` dsea` do. ² Jo jangám` seeng` dsea` i ja` jmicuíing` jnea` e lín`n jaang` dsea` i sñing` Dsea` Jmáang` cuaiñ` quiá'r`, jo dsu' nijmicuíing`na' jnea` e lín`n jaang` dsea` la'f. Jo cuo' li` e dseáng'` lajob lín`n uíi` e la'eáang` jnea`ba' e nica'uíing` 'nú' dsea` quiá'` Dsea` Jmáang`.

³ Jo júi` lalab líi` júu` e quíi`i` quiá'` jaléng` i dsea` i éeng` jnea` cuaiñ` quiá'` jalé' e jo. ⁴ Jo jnea` dseáng'` catí`baa' e nilíing`naa' jalé' e ni'né'` niquíee`naa' cuaiñ` quiá'` jalé' ta` jmoo`naa'. ⁵ Jogui seab` fí` quí`naa' cajo e niliseeng` dseamí` quí`naa' i líng` dsea` quiá'` Dsea` Jmáang` i jeeng`naa' lacaang` fí` li` ngí`naa' lí` laco'gui la jmóo` i dsea` caguaiaang` i sñing` Dsea` Jmáang` cuaiñ` quiá'r` jogui laco' la jmóo` jaléng` dsea` ngáang'` cóo'` Dsea` Jmáang` cóo'`gui Tí` Simón. ⁶ Jogui ¿su í` óo' 'nú' e júi` Bernabé cóo'`gui jnea`bing' i dseáng'` 'né` nijmé` ta` e laco' sea` jalé' e 'né`naa'? ⁷ Dsaco' júi` jaang` 'lée` quíi` jalé' e 'né` lajee` e jmóor` e ta` jo. Jogui júi` jaang` dsea` i jní` mí` huíing` jó' fa' ja` cu'r` e jo. Jogui cajo júi` jaang` dsea` i jmóo` ta` ní` jo'se` fa' ja` í'r` fi' quiá'` i jó' í. ⁸ Jo jie` mí` í` óo'na' e fñi i 'nú' jalé' e júu` la lí' la í` dsíi` dsea` jmígúí, dsaco' lajob fé' cajo fí` ní` jì` quiá'` Fidiée` e cajme' Moi, ⁹ jo lalab fé': "Ja` jni` mo'oo` jó' núu` quíi` lajee` e o're' cui'íee'." Jo fé' Fidiée` jalé' e júu` na o' fa' í` dsíi` júi` uii` quiá'` jaléng` jó' núu`, <sup>10</sup> co' í` dsíi` uíi` jnea`aa' cajo, dsea` líi'naa' dsea` jmóo` ta` quiá'r`. Jo casée' Fidiée` e júu` quiu' ta` na quiá'r` e laco' ni'uíing` guíu` quí`baa', dsaco' i dsea` i jmóo` ta` jñi` uo` cóo'`gui i dsea` i jmóo` ta` quiá'` cui'íee', jmóor` jalé' e jo dsu' uíi`

e nisijeeiñ̃ liing̃ ee` nisitím̃ bre mĩ nití- í' lajō uíi~ e ta~ e cajméer̃ do. ¹¹ Jō jneab' dsea' lafa' nicajní' naa' jee' 'nú' uíi~ e nicaguiá' naa' júu^ quiá'- Dsea' Jmáang-, jōba' í' dsi' naa' e o' 'leáang- song liing̃ go e mfi' naa' 'nú' e nijmicóo' na' jnea' cōo' jalé' e 'né' naa'. ¹² Jogui song dsea' jíéng' seab' fí' quiá'r- e mi'r' 'nú' jalé' e 'né-', jōba' jnea' eáang' gui catí' naa' e nijmó' na' lajō cōo' 'nú'.

Dsu' jnea' ja' mí' camí' naa' 'nú' lajii~ e si'í e catí' naa' do, cō' lí' lí' nica' líng' naa' iihuú' e nicajmó' naa' ta~ jíé' e laco' sea' jalé' e 'né' naa', jō lajōba' ja' nijniing̃ naa' quiá'- e júu^ quiá'- Dsea' Jmáang- e guia' naa' do. ¹³ Jō niñib^ 'nú' e jaléng' dsea' i jmóo' ta~ fí' sinúu^ guá' cuóøm̃ lí' jmeaiñ' ta~ jalé' e feá'- e dsica' dsea' fí' jō. Cō' jaléng' i dsea' do i jmóo' ta~ e fí' nife' do e fí' lí' jngaiñ' jaléng' jó' i líng' feá'-, jōba' cuóøm̃ lí' dó'r- e ngúu' quiá'- jaléng' i jó' i jngaiñ' fí' jō. ¹⁴ Jogui lajōbi cajo Fii' naa' Dsea' Jmáam- bing' nicaguiá' uing̃ e jaléng' i dsea' i jmóo' ta~ guia' júu^ quiá'r- 'né' seeiñ̃ e íñ' lajii~ e 'né-' la'eáang' cōo' e ta~ e jmóor' do. ¹⁵ Jō dsu' jnea~ dseáng' ja' mí' cajmeáam' baa ta~ lajii~ e si'í e catíin- n do, o' gui jmo' o e júu^ la quí' na' e laco' 'nú' liing̃ ee` nicuó' na' jnea~ e 'né' e. i Dsūco' guiá' gui quíé- e e nijúun- n e laco' gui i liing̃ dsea' nijé' e íáang' dsii- uíi~ e nicaguiá' a júu^ quiá'- Dsea' Jmáang- jee' 'nú' do e jii' cōo' ja' mí' cajmicóo' na' jnea~ cōo' jalé' e 'né' e!

¹⁶ Jō dsu' jnea~ ja' guiaa- e júu^ quiá'- Dsea' Jmáang- do e laco' jmijlōng' 'niá'a, dsūco' e la guíim' baa 'né' nijmee' e e ta~ jō e cangíin' n quiá'- Fidiée'. i Cō' e ngi' fí' jnea~ fíng song ja' niguiaa^ e júu^ jō! ¹⁷ Jō song guiaa- e júu^ jō e íáang' dsii- 'niá'a, jōba' líim̃ ee` nisea' quíé- e e ni' íin' n; jō dsu' song jmóo' o e ta~ jō laguidseaang-, dsu' dseáng' 'né' jmee' baa, cō' lajōb ta~ e nicacuó' Fidiée' jnea~. ¹⁸ Jō lajōb líí, cō' lajii' e catíin- n e 'léen' n do, e

jòb e iáang`d sii~ e guiaa~ júu^ quiá~ Dsea`Jmáang~ e ja`e caa~ júi~ ca'í', jòba' cuóøng` fe`ee' e ja`jmáan~n ta~ lajúi~ e catfín~n e ni'fín~n do quiá~ e ta~ guia' júu^ quiá~ Dsea`Jmáang~ e jmóo`o.

19 Jò nañí' fa' ja` lín'n lafa' dsea` si'niing` i jmóo` ta~ quiá~ dsea`, jò dsu' jnea~ nicajmeáang~ 'ñiá'a e lafa' jaang` dsea` lajòb lín'n quiá~ lajaléng` dsea` e laco' lajò nilí'i fíing`gui dsea` i ni'uíng~ dsea` quiá~ Dsea`Jmáang~.

20 Co' lajee` e seen~ jee~ jaléng` dsea` Israel, jmóo`o laco' la jmóo` jaang` dsea` la'í'b` e laco' lajò nilí'i e jaléng` í ni'uíñ~ dsea` quiá~ Dsea`Jmáang~. Jò jnea~ jmáang~ 'ñiá'a e lafa' e júu^ quiu' ta~ quiá~ Moí~ quiu' ta~ jnea~, nañí' fa' ja` lí're' lajò. Co' jmóo`o lajò e laco' nilí'i e jaléng` i dsea` í ni'uíñ~ dsea` quiá~ Dsea`Jmáang~.

21 Jogui e laco' nilí'i i dsea` i ja` seeng` e quiu' ta~ quiá~ e júu^ quiu' ta~ quiá~ Moí~ do, jòba' jnea~ jmáang~ 'ñiá'a e lafa' jaang` dsea` la'í'b` lín'n cajo, nañí' fa' dseáng~ e júu^ quiu' ta~ quiá~ Fidiée`ba' e quiu' ta~ quié`e, jogui lajòb jmóo` cóo~ jnea~ cajo e júu^ quiá~ Dsea`Jmáang~.

22 Jogui mí~ seen~ jee~ jaléng` dsea` i ja` mí' 'goo` teáang~ teá cóo~ júu^ quiá~ Dsea`Jmáang~, jòba' lafa' jaang` dsea` la'í'b` jmáang~ 'ñiá'a cajo e laco' lajò nilí'i e ni'uíng~ i dsea` í dsea` quiá~ Dsea`Jmáang~. Jòba' cuóøng` fe`ee' e nicajmeáang~ 'ñiá'a røøb` laco' la líng` lí' doñi` i dsea` e lí' laco' lajò cuóøng` nilí'i tú~ 'ní' máng~ dsea` i nileáng` jee~ jalé` dsee~ quiá~. 23 Jò jmóo`o jalé` e na e laco' niníi~ júu^ quiá~ Dsea`Jmáang~ jogui e laco' røøb` ni'fíng~ naa' e jlo'^ e cuó' e júu^ jò.

24 Jò 'nú' niñí'ba' e mí~ sea` ta~ cuíi, i fíim` dsea` cuíir, jò dsu' lífa' jaam`bing` i nilí' i niguieng` nifí`gui, jò lajòba' niñíñ~ lajúi~ e catfíñ~. Jò co' lajòb lí', jòba' fíi` i 'nú' e cuóø~ bí' yaang~na' e laco' lajím`ba' nilí'na' lajúi~ e catfíng~na' do. 25 Jò jaléng` dsea` i guia' guíu' quiá~

jéeng'gui e quiá' e nicuír, 'né e ja` nijmér e jié' e dseáang' e ni'lé quiá'r. Jo jmóor`lajo e laco' lling e iin~ e nilí'r, jo lifa' e nilí'r do tóob` jmi~ ni'íng. Jo dsu' jaléng' jneaa`aa', dsea` lí'naa' dsea` quiá' Dsea` Jmáang~, cuo' bî yee`naa' e laco' nilí'naa' e niíng'naa' lajii' e catí'naa' do e jo` tóo` jmi~ fa' e ni'íng`gui. <sup>26</sup> Jogui dsu' jnea` ja` cuí`i e lí' tá' cuí`i, o'gui jmóo`o lafa' ta` tting' e bá'a fí' guíá'` gúf. ²⁷ Jo dsu' ja` jmóo`o lajo, co' lí' lí' jnea` quiá'`u ta` ngúu` táan`n e laco' nijmé` núu'~, jo jmóo`o lajo e laco' ja` dseáang' e niseáan`n ca' mi` nicang' e nicaguiá'a júu` quiá'` Dsea` Jmáang` jee` jaléng` dsea`.

10

Ja`dseeng` e jmiféng'` dsea` jaléng'` dié~ i o'já'`

¹ Jo fii`guí' 'nú', dsea` rú'naa' dsea` quiá'` Dsea` Jmáang~, ja` iin`n fa' e ni'íng` óo`na' jalé' e cangongíng` 'lii` yúu'~ dsea` áang' quí'naa' ie` lami` ca'uooiñ` fí' Egipto, jo Fidié` ca'e'`reiñ' do fí' la'eáang' cõo'~ caboo` jnií', jogui e lajaléiñ' do cangíiñ' fí' ni` jmiñí' e sii` mar Rojo. ² Jo ie` jo lajaléng'` i dsea` í' ca'uúin` dsea` i sitáang` cõo'~ Moi' ie` lami` lafa' cajgáaiñ` jmi` cõo'~ e jnií' do jogui ie` mi` cangíiñ' e fí' ni` jmiñí' do. <sup>3</sup> Jogui lajob cajo, lajiim` i dsea` do cajmitaang` yaaiñ` cõo'` ca'íng'~ jmiñi' e cangíiñ` quiá'` Fidié`, <sup>4</sup> jogui cajo cangíiñ` quiá'` Fidié` ca'íng'~ jmi` e ca'íéng'` fí' dse` cuu` jíaá'. Jo e jíaá' doba' e jée' quiá'r` lajee` e ngir' fí' ni` guóo'~ uo` quiú'. Jo e jíaá' jo cuoøng` lí' fe`ee' e íb` Dsea` Jmáang`. <sup>5</sup> Jo dsu' i fíim` i 'lii` yúu'~ dsea` áang' quí'naa' do cajúin` lajee` e ngir' fí' ni` guóo'~ uo` quiú' uí'~ e ja` catf` dsí' Fidié` cõo'~ jalé' e cajméiñ' do.

⁶ Jo lajalé' e na cangojée' cõo'` i 'lii` yúu'~ dsea` áang' do e laco' cuo' cõo' li` quí'`ii' e ja` 'né` nijmó`oo' jalé' e ga` e lí' dsi'naa' lí' laco' cajmée` i dsea` í'. <sup>7</sup> Joba' ja`

jmiféng'na' jaléng' diéé i o' já' lí' laco'gui cajmée i liing i 'lii' yúu' dsea' áang' do, lí' laco' la fé' fí' ní' jì' quiá' Fidiée' lí' fé' lala: "Jaléng' dsea' caguár' ca'í' cagó'r', jo mi' cangí' jo, caróor' e cataiñ' jmií'." ⁸ Jogui ja' 'né' e ni'lee' naa' e nigüing' naa' cóo' dseañu' osi dseamí' i o' qui' naa' lí' laco'gui cajmée i liing i 'lii' yúu' dsea' áang' do ie' jo, co' uii' e cajméer' lajo, joba' cajúin' ie' jo lí' lí' guíee' ní' mil dsea' lajee' cóo' jmií'. ⁹ Jogui ja' 'né' jmé' naa' e nisí' naa' Dsea' Jmáang' ne' duu' jial tí' 'gøiñ' lí' laco'gui cajmée i liing i 'lii' yúu' dsea' áang' do, co' uii' e cajméer' lajo, joba' cajúin' e cacu' jaléng' mi' guíing' quiá'r'. ¹⁰ Jogui ja' jmiquíng' áá' na' cóo' Fii' naa' Fidiée' lí' laco'gui cajmée i liing i 'lii' yúu' do, co' uii' e cajméer' lajo, joba' casíng' Fidiée' dsea' mojí' i cajnga' quiá'r'.

¹¹ Jo lajalé' e jo cangongíng' 'lii' dsea' áang' qui' naa' e lí' laco' niline' naa' e ja' 'né' jmó' oo' lajo, jogui cató' fí' ní' jì' quiá' Fidiée' cajo e lí' laco' ni'í' 'goo' qui' naa', jneaa' naa' dsea' see' naa' jmií' na, mi' tí' lí' nijaquíéeng' e ni'íng' jmiigüí'. ¹² Jo co' lajob líí', song jaang' 'nú' í' áá' na' e teáb' sing' na' cóo' júu' quiá' Dsea' Jmáang', joba' dseáng' eéam' 'né' e ñiing' áá' na' e laco' ja' niténg' na' fí' ní' dsee'. ¹³ Jo jíí' jaang' 'nú' ja' mí' cangongíng' na' e dseáng' niténg' na' fí' ní' dsee' e ja' mí' cangongíng' dsea' rúng' na'. Jo dsu' 'nú' cuóom' lí' jmita' óo' na' cóo' júu' quiá' Fidiée', co' dseáng' jmiti' bre júu' quiá'r'. Jo ja' nicuór' fí' fa' e nidsingíng' na' lajo eáang' gui e jíí' laco' té' na', co' lajee' e dsingíng' na' lajo, nijmé' bre jial té' na' e ja' niténg' na' fí' ní' dsee'.

¹⁴ Jo uii' e lajob líí', dsea' rú' naa' i 'neáan' eáang', joba' fíi' guí' jaléng' 'nú' e jmi'náng' yaang' na' e ja' jmiféng' na' jaléng' diéé i o' já'. ¹⁵ Jo fíi' i 'nú' lana, co' eéam' guí' moguí' na', jo yaam' 'nú' cuóong' lí' fo' na'

su já' osi o' já' é jalé' e júu^ e fñi-î 'nú' na. ¹⁶ Jo mi~ cuóø^naa' gui'máang' Fidié' e 'né'-naa' capi'^ jmi'^ mí'^ huiing` jó'^ dsu' uí' e jmiguiéng' dsi'naa' e cajúng- Dsea` Jmáang- fí' dse' crúu^, jo mi~ jmoo-naa' lajo, joba' guóng' e jaam` dsea` úing-naa' cóo' dsea` do la'eáang' e jmi'øøiñ- do. Jogui mi~ fiing-naa' iñi'^ e quiee-naa' do lajee` jo, joba' guóng' cajo e jaam` dsea` úing-naa' cóo' dsea` do la'eáang' cóo' e ngúu' táaiñ do. <sup>17</sup> Jo nañi' fa' fñi'baa' la'ó' jneaa~aa' dsea' lí'naa' dsea` quía'- Dsea` Jmáang-, dsu' lajii-baa' quiee-naa' coliiing` coo` iñi'^, jo e jo guóng' e lafa' jaam` jneaa~aa' lí'naa' lajalé'naa' coliiing` cóo' Dsea` Jmáang-.

¹⁸ Jo quie`na' cuente e mi~ gø' jaléng' dsea` Israel jalé' ngu` jó' e lí' feá'- e nicacuø'r' Fidié' fí' nife', joba' lí' lafa' coo` cøøm` úing- cóo' Fidié' fí' nife' do. <sup>19</sup> Jo dsu' cóo' e júu^ la ofa' fñi-î 'nú' e íng^ ta~ jaléng' dié~ i o' já', o'gui fa' e íng^ ta~ jalé' e feá'- e cuø' dsea` jaléng' i dié~ î cajo. ²⁰ Co' lajii' e júu^ laba' e iin~n e fñi-î 'nú', e mi~ jaléng' dsea` i ja` cúing` Fidié' jmóor` feá'- ngu` jó' e cuø'r' lí'^ doñi' ii` dié~ quía'r-, joba' jaléng' i 'lím'^ cuø'r' jalé' e jo, jo o' Fidié' dsea` cuø'r'. Jo dsu' jneaa` ja` iin~n e quíng'na' jee~ jaléng' i 'ling'^. <sup>21</sup> Joba' dseáng'- ja` cuóøng` fa' e ni'u'^na' jalé' e jmiguiéng' óó'na' Fii'naa' Dsea` Jmáang- jogui cajo e ni'u'^na' jalé' e cuø' dsea` jaléng' i 'ling'^, o'gui cuóøng` fa' e nicø'^na' iñi'^ e jmiguiéng' óó'na' Fii'naa' Dsea` Jmáang-, jogui cajo e nicø'^na' jalé' e feá'- e cuø' dsea` jaléng' i 'ling'^.

²² Jo ja` jmó^naa' lajo e laco' ja` niliguiéng- Fidié' quí'naa'. Jo ja` güi'f'^ dsi'naa' e 'gøng'gui jneaa~aa' laco' dsea` î. ;Co' dseáng'- o' lajo!

Jalé' e cuóøng` jmóo` dsea` quía'- Dsea` Jmáang-

²³ Jø dsu' seem` dsea` i fé' lala: “Cuóøm` lí` jmee` jnea` lí` doñí` eè` iin`n.” Jø dsu' e jáb' e jø, lifa' ja` lajalé' íng` ta` quí` ii'. Jøgui e jáb' e cuóøm` lí` jmé` dsea` lí` doñí` eè` iin`, lifa' ja` lajalé' e jø nijmicóo` quíá'r` e eáang`gui nidsicuáng` quíá'r` cóo` júu` quíá' Dsea` Jmáang`. ²⁴ Jø dsu' ja` 'né` e licó' nijmé`naa' jmang` e guiú` e quí`naa' yee`naa', có' lajob` 'né` jmé` ee' guiú` quíá' jaléng` dsea` rú'naa' cajo.

²⁵ Jøba' fíi`guíi` 'nú' e cø`ba' lí` doñí` eè` ngúu' e 'nii` dsea` fí` lí` 'nii', jø ja` jmingí`na' cuaiñ` quíá' e jø e laco' ja` ni'f` óo`na' jmiguiú` su cuóøng` cø`na' osi ja` cuóøng` é. <sup>26</sup> Dsuo' latøøng` jmigüi` jøgui lajalé' e sea` fí` jø líi` quíá' Fíi`naa' Fidié`.

²⁷ Jø song jaang` dsea` i ja` líng` dsea` quíá' Dsea` Jmáang` cató'r` 'nú' e nigüiquié'na' fí` quíá'r`, jøgui 'nú' iim`ba' güilíng`na', jøba' güilíng`na' jóng, jøgui quíé'na' lí` doñí` eè` e niguiár` fí` ni` mes` e ja` jmingí`na' jüi` cóo` cuaiñ` quíá' jalé' e nicuó'r` 'nú' do su cuóøng` cø`na' osi ja` cuóøng` é. ²⁸ Jøgui dsu' song jaang` dsea` casí'r` 'nú' lala: “Lajalé' e jmiñi` la nicacuóø`naa' e líi` feá' jaléng` dié`.” Jø song lajob` líi', jøba' ja` cø`na' uíi` i dsea` i cajíng` do, jøgui cajo e laco' ja` ni'f` dsíir` jmiguiú` cuaiñ` quíá' e jø. <sup>29</sup> Jø dsu' cuaiñ` quíá' jial` í` dsíi` i dsea` i cacuø' 'nú' e jmiñi` doba' e fá`a, jø o' cuaiñ` quíi`na' e jial` í` óo`na'. Jø dsu' jangám` nijmingí` 'nú' lala: “Jø jjali' éeng` i dsea` do jnea` cóo` jalé' e gó'ø` uíi` jmiguiú` jalé' e í` dsíir`? ³⁰ Có' song cuóø`baa` gui`máang` Fidié` cuaiñ` quíá' lajüi` e gó'ø` do, jøba' jjali' éeng` dsea` jnea` dsu' uíi` e gó'ø` e jø?” <sup>31</sup> Jø song cø`na' osi`na' osi`na' lí` doñí` eè` e jié`gui` é, jøba' jmee`na' lajalé' e jø e laco' nijmiféng`na' Fidié`. ³² Jø jie` mi` ee`na' e ga` e laco' dseáang` e niténg` fí` ni` dsee` si jaléng` dsea` Israel` osi`na' jaléng` i ja` líng` lajo, osi`na' jaléng`

dsea` quiá' Dsea` Jmáang` caguaang`gui é. ³³ Cõ' jnea` jmi'úum`baa e jmóo`o e jmi'íaan`n dsí' jaléng` dsea` cóo' jalé' e jmóo`o, jõ ja` 'nó'-o jmóo`o e lico' ni'uíng` guiú` quié` e 'ñiá'a, cõ' 'nó'-o jmóo`o e jial ni'uíng` guiú` quiá' dsea` caguaang`. Jõ jmóo`o lajõ e lí' lacõ' nilí' i dsea` î e nileáiñ` jee` jalé' dsee` quiá'r`.

11

¹ Jõ cõ' lajõb jmóo`o, jõba' fñi`guiú' 'nú', dsea` rú'naa', e 'né` ee`na' lacõ' la ee` jnea`, cõ' jnea` ee` lacõ' ca'ée` Dsea` Jmáang`.

Jial 'né` líng` dseamf` mi` jmiféiñ' Fidiée`

² Jogui lana eáam` íaang` dsii` cóo'` 'nú', dsucõ' contõm` jmiguiéng` áa'na' jnea` jogui contõm` jmití'na' cajo jalé' júu` quiá' Dsea` Jmáang` e nica'ée` e 'nú' lamí` jééng`gui.

³ Jõ dsu' jnea` iin`n e ningám`ba' e Dsea` Jmáam`bing' líng` dsea` mogui` quiá'` lajaléng` dseañu', jogui dseañu`bing' líng` dsea` mogui` quiá'` dseamf, jogui Fidiéeb` dsea` líiñ` dsea` mogui` quiá'` Dsea` Jmáang`.

⁴ Jogui song jaang` dseañu' ja` guir` loguir` lajee` e féiñ' Fidiée` õsi mi` fé'r` júu` quiá'` dsea` do é, jõba' ja` jmi'gór` dsea` mogui` quiá'r` jóng. ⁵ Jogui song jaang` dseamf` ja` quidsir` 'mi'` fí` moguir` mi` féiñ' Fidiée` õsi mi` fé'r` júu` quiá'` dsea` do é, jõba' ja` jmi'gór` i dsea` mogui` quiá'r` do. Jõ song jmóor` lajõ, jõba' fi'ib'` quiá'r`, cõ' lí' e lafa' cahuí` cuo'` moguir`.

⁶ Dsucõ' song jaang` dseamf` ja` quidsir` 'mi'` fí` moguir`, jõba' guiú` gui` quiá'r` e nijmicuó`bre moguir` conguia'. Jogui song i dseamf` î i` lím`bre e nihuí` jñuguir` õsi e nilicuo'` moguir` é, jõba' guiú`gui` quiá'r` e güijlí`bre cóo'` cóo'` 'mi'` lajee` e jmiféiñ' Fidiée`. ⁷ Jõ jaléng` dseañu' ja` 'né` iu` loguir` lajee` e féiñ' Fidiée`, dsucõ' la'eáang` dseañu`ba' jmili`

Fidiée˘ jial líiñ', jogui jmiñnéiñ` cajo jial tíi' niing˘ 'gõin'. Jo dsu' jaléng' dseamf jmilir˘ jial tíi' niing˘ gui dseañu'. <sup>8</sup> Co' ja` cajmeáang` Fidiée˘ la'uii˘ dseañu' la'eáang' cóo'˘ dseamf, co' la'eáang' cóo'˘ dseañu' ba' e cajmeáaiñ` la'uii˘ dseamf. ⁹ Jo o' uii'˘ dseamf e ca'uíng˘ dseañu', co' uii'˘ dseañu' ba' e ca'uíng˘ dseamf. ¹⁰ Jo uii'˘ e lajob líí', jogui uii'˘ jaléng' ángeles quía'˘ Fidiée˘, joba' jaléng' dseamf 'né' ba' e quier' 'mi' dsí fí moguir˘ e laco' cuo' lí˘ e jmi'gór` dseañu' mogui˘ quía'r˘. <sup>11</sup> Jo dsu' jee˘ jaléng' dseañu' quía'˘ Dseañu' Jmáang˘ 'neám˘ rúng' dseañu' cóo'˘ gui dseamf, co' ja` ee' quí'r˘ jmi˘ jmér˘ la tiiñ` yaaiñ. <sup>12</sup> Jo nañí fa' e jáb'˘ e la'eáang' dseañu' ba' e ca'uíng˘ dseamf lami˘ uing˘, jo dsu' e jáb'˘ cajo e la'eáang' dseamf ba' e liseeng` dseañu'. Jo lajaléb' e jo Fidiée˘ bing' i caguaia' uing˘ e líí' lajo.

¹³ Jogui 'nú', ¿jial fó'na? ¿Su guiá˘ osi ja` dseeng` é e ja` dsí 'mi' fí mogui˘ jaléng' dseamf mi˘ jmiféiñ' Fidiée˘? <sup>14</sup> Jo yee˘ baa' cuoøng` lí í' dsí'naa' e fi'ib' líí' e jaang` dseañu' séer' guir˘ e licuee. <sup>15</sup> Jogui dsu' quía'˘ jaang` dseamf cóo' e jlob' líí' e séer' guir˘ e licuee, dsuco' cangíiñ` quía'˘ Fidiée˘ e cuee' guir˘ e laco' jmáiñ' ta˘ e jo e lafa' líí' 'mi' fí moguir˘. <sup>16</sup> Jo song seeng` dseañu' i iing˘ nidsisí'˘ júu˘ cuaiñ˘ quía'˘ e júu˘ la, joba' 'né' ñi'bre e o' júi'˘ jneaa˘ aa' o' gui dseañu' quía'˘ Dseañu' Jmáang˘ caguaiaang˘ gui quí'˘ tii'naa' e jmoo˘ naa' cóo'˘ 'lé' gui e jié' e ja` røø` líí' cóo'˘ e júu˘ la.

Laco' si'í' 'né' jmó'naa' mi˘ quiee˘ naa' i'naa' colíing˘

¹⁷ Jogui lana, dseañu' rú'naa', e júu˘ e nifí' i 'nú' la ofa' e nifá'a guiá˘ uii˘ quí'na'. Co' lí˘ e lí' lí' 'léeb' quí'na' mi˘ seáang'˘ rúng'na' e jmiféng'na' Fidiée˘ e lafa' e nijmé˘ e guiá˘ quí'na'. ¹⁸ Jo la'uii˘ nifí' i 'nú' e nicasí'˘ dseañu' jneaa˘ e ja` røø` siing˘ na' mi˘ seáang'˘

rúng'na' e jmféng'na' Fidiée'. Jo seab` mi~ jáb' líng` jnea~ e júu^ jo. ¹⁹ ¡Co' 'nú' í' óó'na' e dseáng' 'né' e sitáang`na' tá' cōo` 'lé', jo lajoba' niliñi' dsea` i~ dseáng' lajang' líng` dsea` quiá' Dsea` Jmáang`! <sup>20</sup> Jo uíi' e lajob jmoona', joba' mi~ seáng' rúng'na' e có'na' colliing~, ja` jmoona' fa' dseáng' e jmiguiéng' áá'na' Fii'naa' Dsea` Jmáang`. ²¹ Dsūco' mi~ nití' í' e nicø' 'nú' í'na', joba' seem` 'nú' e güijéem'ba' e có'na' í'na'. Jo uíi' e jmoona' lajo, joba' i líng` 'nú' jo` tting`na' có'na' jíi' capí', jogui lajee` jo i líng` 'nú' jì'gui cartí' dsea` íim'ba'. <sup>22</sup> Jo dsu' 'nú', niseab` 'nú'na' lí~ cuøong` u'` cø'na', joba' jialí' jmoona' ja` jíi'na' jaléng' dsea` quiá' Dsea` Jmáang`, jogui jialí' cuø'na' fi'í' jaléng' i dsea` i ja` sea` jíi' capí' quiá'? Jo uíi' e lajob jmoona' 'nú', joba' jíi' ja` ñii' ee` nifá' a uii' quíi'na'. ¡Co' dseáng' ja` íaang` dsii' cóo' jalé' e jmoona' do!

Mi~ gø' dsea` quiá' Dsea` Jmáang` colliing` e laco' jmiguiéng' dsíir' dsea` do

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

²³ Jo lab nifi' túu' 'nú' e júu^ e ca'íing' jnea~ quiá' Fii'naa' Dsea` Jmáang` lí' lajii' e nica'ée' e 'nú' lamí' jéeng'gui e fé' lala: 'Ñia' ie~ uøø' e cajáng' dsea` Fii'naa' Dsea` Jmáang`, dsea` do catíiñ` iñi' <sup>24</sup> jogui cacuø'r' gui'máang' Fidiée'. Jo mi~ cangí' jo, cafiñ` jo cajíñ` casí'r` dsea` quiá'r` lala: "Jó'` e iñi' la jo quíe'na'. Dsūco' e lab ngúu' tán`n e nijáa' a mi~ nijúun`n uíi' dsee` quíi'na'. Jo jmee`ba' laco' jíi' e jmoo'o` jmi~ na e laco' nijmiguiéng' óó'na' jnea~." ²⁵ Jo mi~ cangí' e cagø'r' e íi' canuu` do, jo catíiñ` cōo` cóo^ e a~ jmí' mí' huíng` jó'` jo cajíñ`-: "E a~ dsíi' e cóo^ la guóng' júu^ tigua` e 'míi' e nijmé' Fidiée' cóo' 'nú' la'eáang` cóo' jmi'øøn` e nitú` mi~ nitán`n fi' dse' crúu^. Joba' laco' ya' mi~

ni'u^na' e jmi'^ e la a~ dsii' e coo^ la, jmee^-ba' lajo e laco'
nijmigieng' oona' jnea~." 26 Jo lajob lhi', co' lacoo' ya'
mi~ co'^na' inil'^ quia'- Dsea` Jmaang- jogui mi~ u'^na' e
a~ dsii' coo^ quia'r- do, joba' jmigieng' oona' e cajuiin-
fi' dse' cruu^. Jo lajob 'ne- jmee^na' carti' mi~ nitit- i' e
nijaa'tur fi' jmigui la calé' catu'.

Jial 'ne- do'- dsea` e jmigieng' dsii' Dsea` Jmaang-

27 Jo co' lajob lhi', joba' doñi' ii` dsea` i ja` jmoo` laco'
catuing- e jmi'gor` Dsea` Jmaang- mi~ go'r' inil'^ quia'-
dsea` do jogui mi~ i'r' e a~ dsii' coo^ quia'in-, joba' dseeb-
eer` coo~ nguú táang` dsea` do jogui coo'~ jmi'ooiin-.
28 Joba' lajaang` lajaam` dsea` 'ne- i- dsii' jial lhiin` nu'- gui
e nidor- e inil'^ do jogui nu'-gui e ni'i'r' e jmi'^ e a~ dsii'
e coo^ do. 29 Dsaco' song go'r' jogui i'r' e jo e ja` i' dsii'
e~ guong' e calit- coo'~ nguú táang` Dsea` Jmaang-, joba'
lico' 'noor' e nicuo'- Fidiée' ir` iihuí'. 30 Jo uii' e lajob
jmoo' 'nu', joba' fhim' 'nu' lana dsée'-na' osi ua` íí áa' na'
osi nicajum` bi' é. 31 Jo faco' jang'- i- dsinaa' røø jial
lhi'naa' nu'-gui e niquiee'naa', joba' ja` ee` uuing~ sea` e
nicuo'- Fidiée' jnea~aa' iihuí'. 32 Jo nañi' fa' cuo'- Fidiée'
jnea~aa' iihuí', dsu' jmoor` lajo e laco' ni'é'r- jnea~aa'
jial 'ne- see- naa' fi' quini'~, jo lajoba' ja` ni'niiñ- jnea~aa'
ie~ jo coliang~ coo'~ jaléng' dsea` i ja` cuing` ir'.

33 Jo co' lajob lhi', dsea` rún'n, joba' mi~ seang'-
rúng'na' e quia'- e nicoo'^na', 'ne- jøom- rúng'na' e
laco' nicoo'^na' coliang~ lajaléng'na'. 34 Jogui song i liing~
'nu' eang' jmi'aang' na', joba' guiá- gui quii- na' e jang'-
nicoo'^ba' fi' quii- na', jo lajoba' ja` nicuo'- Fidiée' 'nu'
iihuí' uii' e ja` røø jmoo'na' mi~ seang'- rúng'na' quia'-
e nicoo'^na'. Jogui jalé' e júu^ e jié' e cajmingi'~gui 'nu'
jnea~ do, mi~ niguiée'tuu' fi' na e ni'é'e' 'nu', joguiba'
moo~duu e nili'.

12

Jalé' e ngíng` dsea` e cuø Jmiguí quiá' Fidié`

¹ Dsea` rú`naa' dsea` quiá' Dsea` Jmáang`, e laba' iin`n e ní` 'nú'` guiú` cuaiñ` quiá' jalé' e ngíng` dsea` e cuø Jmiguí quiá' Fidié`.

² Jogui 'nú'` ní`ba' guiú` e ie` lamí` ja` mí` líng`na' dsea` quiá' Dsea` Jmáang`, joba' cuøb' fí` yaang`na' e jmi'goo`na' jaléng'` dié` i ja` fé'. <sup>3</sup> Jo co' lajob lamí` líng'` 'nú', joba' lana iin`n e ní`na' e jíi'` jaang` dsea` i fé' la'eáang'` cóo'` Jmiguí quiá' Fidié` cuøng` lí fé'r` jalé' júu` lí'` uii` quiá' Jesús. Jogui lajobi cajo, jíi'` jaang` dsea` cuøng` lí fé'r` e Jesús líng'` Fíir` fíng song i dsea` í ja` fé'r` la'eáang'` cóo'` e bí` e 'gøng'` quiá' Jmiguí quiá' Fidié`.

⁴ Jogui e laba' fíi`guí` 'nú', e jmiguiub' íng'` sea` e cuøng` lí íng'` dsea` e tíiñ`, dsu' lífa' jíi'` Jmiguí quiá' Fidié` ba' e cuø jalé' e jo. ⁵ Jogui jmiguiub' íng'` ta` sea` e cuøng` lí jmé` dsea`, dsu' lífa' jíi'` Fíi`naa' Dsea` Jmáam`biñ` i cuø jalé' e jo. <sup>6</sup> Jogui cajo jmiguiub' íng'` sea` e tíng` dsea` jmóor`, dsu' lífa' dseáng'` lajíi'` 'nia' Fidié`bing' i jmóo` lajalé' e jo quiá' lajaléng'` dsea`. ⁷ Jo cuøb' Fidié` lajaang` lajaang` dsea` líng` ee` tíiñ` e laco' cuø lí e seeng` Jmiguí quiá' Fidié` cóo'r`, jo lajoba' ni'uíng` guiú` quiá' lajaléng'` dsea` quiá' Dsea` Jmáang`. ⁸ Jo la'eáang'` cóo'` Jmiguí quiá' Fidié` i líng` dsea` ngíiñ` e tíiñ` ngáiñ'` cóo'` jalé' e fé'r`; jogui i líng`gui cajo, la'eáang'` cóo'` e Jmiguí doba' e ngíiñ` e eáang'` tíiñ` júu` quiá' Fidié`. ⁹ Jo i líng` dsea` ngíiñ` e la'eáang'` cóo'` e Jmiguí do e já'` líiñ` e quíi'` Fidié` jmiñ` jmér` doñi'` ee`; jogui i líng` dsea` ngíiñ` cajo la'eáang'` cóo'` e Jmiguí do e jmi'leáiñ` jaléng'` dsea` dséi'; <sup>10</sup> jogui i líng`gui dsea` ngíiñ` e tíiñ` e quíi'r` jmiñ` jmér` jalé' e dsigá` dsíi'` dsea`; jogui i líng`gui dsea`

ngíiĩn` e tĩiĩn` guiar' júu^ e ín' quiá'~ Fidiée` ; jogui i líing`gui dsea` ngíiĩn` quiá'~ Fidiée` e ñir' su fé' i líing` dsea` la'eáang' cóo'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée` osi la'eáang' cóo'~ jmiguí quiá'~ i 'lím'^ é; jogui i líing`gui dsea` ngíiĩn` e tĩiĩn` fé'r' jmií' e ja` ñir' jéeng'gui; jogui i líing`gui dsea` cajo ngíiĩn` e jmóor' júu^ e ~ guóng^ e júu^ e nicajíng'~ i dsea` i nicafé' e jmií' do. <sup>11</sup> Jo jíi'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée` ba' e jmóo` lajalé' e na, jogui e Jmiguí job cajo e cuo' lajaang` lajaang` dsea` lí'^ jialco' í' dsíi' e guiú`gui.

Lajalém' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang` líiĩn` lafa' jaam` dsea`

¹² Jo nañi' fa' jmiguiub' guotii` dsea` sea, jo dsu' jaam` dsea` líiĩn` cóo'~ jalé' e jo. Jogui lajob líing' Dsea` Jmáang` cajo. <sup>13</sup> Jo co' lajob líi', joba' lajalém' jneaa`aa' cajgáang`-naa' jmiĩ la'eáang' cóo'~ jíi'~ Jmiguí quiá'~ Fidiée` e laco' ni'uíing`-naa' lafa' jaam` dsea`, nañi' si líi'naa' dsea` Israel osi ja` líi'naa' lajo, osi líi'naa' dsea` si'niing` i jmóo` ta` osi ja` líi'naa' lajo é, jo dsu' lajalém'baa' cangíing`naa' e Jmiguí quiá'~ Fidiée` do.

¹⁴ Jo dsu' lajaang` lajaang` jneaa`aa' jmiguiub' guotii`-naa' sea, lifa' jaam` dsea` líi'naa'. ¹⁵ Jogui song tii` dsea` nijíng'~ lala: "Dsucó' ja` líi'n` guoo', joba' ja` líi'n` 'náan'~n quiá'~ guotii`." Jo dsu' o' uíi'~ e ja` líing' lajo fa' nijé` e jo` líi' 'náang'~ guotii` dsea`. ¹⁶ Jogui song logua` dsea` nijíng'~ lala: "Dsucó' ja` líi'n` jmini~, joba' ja` líi'n` 'náang'~ quiá'~ guotii`." Jo dsu' o' uíi'~ e ja` líi' lajo fa' e nijé` e jo` líi' 'náang'~ quiá'~ guotii` dsea`. ¹⁷ Jogui fa' jíi'~ jminib` dsea` sea, joba' jial cuóong` lí' e ninúr`? Jogui fa' dseáng'~ jíi'~ loguab` dsea` sea, joba' jial cuóong` e nicár` jmea'? ¹⁸ Jo dsu' Fidiée` nicajméer` lacoó` guotii` dsea` jogui nicaséer' e jo lacoó` ée` quiá'~ jie` lí' ñir' e guiú`gui nili'íing` ta` quiá'~ dsea`. ¹⁹ Jo facó' ca'ím'~ guotii` dsea`

sea, joba' ja` seeiñ` jóng. ²⁰ Jo dseáng' e jáb' e jmiguiab' guotii` dsea` sea, jo dsu' jaam` dsea` líiñ` cóo' lajalé' e jo.

²¹ Jo co' lajob líi', joba' jmini` dsea` ja` cuøong` e nijíng' e nisi' guoo: "Ja` 'neán` n` 'nu'", o'gui mogui` fa' e nijíng' e nisi' tii: "Ja` 'neán` n` 'nu'". <sup>22</sup> Co' dseáng' o' lajo, co' jalé' guotii` dsea` e í` dsír' e ja`gui niing`, e joba' e eáang'gui 'né`. <sup>23</sup> Jogui jalé' guotii` dsea` e ja` 'ga' lí jíi'r, e joba' e eáang'gui qui'r røø. Jogui jalé' e guotii` dsea` e í` dsír' e eáang'gui ga` jnéeng`, e joba' e eáang'gui tíng` jmáin'` guiú, <sup>24</sup> jo dsu' ja` ngii` lí` 'né` jmé` dsea` lajo cóo' e guotii` e guiú`gui jnéeng`. Jo dsu' Fidiée` cajméer` e laco' e guotii` dsea` e eáang'gui ja` jíi'r, e joba' e eáang'gui nijmeáin'` guiú. ²⁵ Jo lajob 'né` lí` e laco' ja` si'naang` quiá'` rúng' jalé' guotii` dsea, co' lí' lí' 'né` e lacoob` guotii` dsea` 'né` jmé` í` quiá'` rúng'. ²⁶ Jo song e líng` guotii` dsea` íng'` iihuí', joba' lajaléb' e caguiee`gui do íng'` cajo; jogui song e líng` guotii` dsea` eáang'gui jmáng' dsea` guiú, joba' lajaléb' e caguiee`gui do lí'íam` dsí' cajo.

²⁷ Jogui lana fá` a e lajalém'` 'nú' líng'na' lafa' jaam` dsea` cóo' Dsea` Jmáang`, jogui lajaang` lajaam`ba' líng`na' lafa' jmacó` guotii` dsea` do. ²⁸ Jo Fidiée` nicali'`iñ` e jee` jaléng' dsea` quiá'r` seeng` la'uii` dsea` apoo` í` s'íng` Dsea` Jmáang` í` nijmé` ta` ni'` júu` quiá'r`; jogui lí` catí` tú` í` dsea` í` fé'` cuaiñ` quiá'` Fidiée`; jogui lí` catí'` 'ni'` jaléng' dsea` í` tíng` e` júu` quiá'` Fidiée`; jogui ngí` jo jaléng' í` dsea` í` qui'` jmiñ` jmoo` jalé' e dsigá` dsí' dsea; jogui jaléng' í` dsea` í` jmi'leáang` jaléng' dsea` dsée'; jogui jaléng' í` dsea` í` jmicóo'` jaléng' dsea` rúng' cóo'` jalé' e 'néiñ`'; jogui jaléng' í` dsea` í` quie` nifi'` quiá'` jaléng' dsea` quiá'` Dsea` Jmáang`; jogui jaléng' í` dsea` í` fé'` jmií' e ja` ñir` jéeng'gui. ²⁹ Jo dsu' ja` lajaléng' dsea` líiñ` dsea` í` s'íng` Dsea` Jmáang` í` nijmé` ta` ni'` júu` quiá'r`,

o'gui lajaléng^l dsea`jmóor` ta` fé<sup>l</sup> cuaiñ` quiá^l- Fidiée^ç, o'gui lajaléng^l dsea` tñiñ` er` júu` quiá^l- Fidiée^ç, o'gui lajaléng^l dsea` quií<sup>r</sup>~ jmií~ e jmóor` jalé^l e dsigá` dsíí` dsea`, <sup>30</sup> o'gui lajaléng<sup>l</sup> dsea` quií^r~ jmií~ e jmi^lleáaiñ` jaléng<sup>l</sup> dsea` dsée^l~, o'gui lajaléng^l dsea` lí<sup>r</sup>` fé^r` jmií` e ja` ñir` jééng`gui, o'gui lajaléng<sup>l</sup> dsea` fa` quií<sup>r</sup>~ jmií~ e nigui<sup>r</sup>- e` guóng^l e jmií` do. <sup>31</sup> Jo dsu<sup>l</sup> 'nú<sup>l</sup> 'né<sup>l</sup> e jmi<sup>l</sup>úung`na^l e niñiing`na<sup>l</sup> e lali` e jlo^lgui e cuø` Jmiguí` quiá^l Fidiée^ç.

Jogui lana ni^lée^l e 'nú^l coo` fí` dseáng^l- e jlo^lgui eáang^ç.

13

Jial líí mi~ 'neáang` dsea` rúíñ^l

¹ Jogui song jnea` cangñn`n quiá^l- Fidiée^ç e fá^la jalé^l jmií` e fé<sup>l</sup> dsea` jmigüí` e ja` mí` cuií`i jééng`gui, jogui jì`gui fá^la e jmií` e fé<sup>l</sup> jaléng<sup>l</sup> ángeles quiá<sup>l</sup>- Fidiée<sup>ç</sup>, jo dsu<sup>l</sup> ja` jmi^lneáan`n jaléng<sup>l</sup> dsea` rún^ln, joba^l lñn`n jóng lafa<sup>l</sup> mi~ ii` ñí` osi mi~ ii` ñí` chii` e ta^l mñí^l~ eáang` mi~ ii` bá.

² Jogui song jnea` ngñn`n quiá^l- Fidiée^ç e fá^la júu` e ñin<sup>l</sup>n quiá<sup>r</sup>~, jogui ñii` jalé^l e í` dsíir` e nijmér` cøøng`gui, jogui eáang` tñiñ` ngán^ln, jogui dseáng^l- e lajam^l-ba^l já^l- lñn`n júu` quiá^r~ co^l quií^l~baa jmií~ jmee` e nilisíing` éé^l quiá^l- jalé^l mó^l, jo dsu^l ja`gui 'neáan`n jaléng^l dsea` rún<sup>l</sup>n, joba<sup>l</sup> ja` ee` quíing` quié`- e jíí<sup>l</sup>~ coo` jalé^l e jo. ³ Jogui song jnea` jmóo`baa jma^l-jiu` jee` jaléng^l dsea` tiñiing` lajíí^l~ e sea` quié`-e, jogui song la quié`gui tí` 'ñiá^lbaa nijáang^l- 'ñiá^la fí` ní` jì, jo dsu^l ja`gui 'neáan`n jaléng^l dsea` rún<sup>l</sup>n, joba<sup>l</sup> e jo ja` ee` ta` íing` quié`- e jíí^l~ coo`.

⁴ Jo mi~ jmi^lneáang` dsea` dsea` rúíñ<sup>l</sup> e jo líí` e jmóo`bre féng<sup>l</sup> dsíir`, jogui e eáam` guiú<sup>l</sup>- dsíir`, jogui ja` jmóor` dsihuñiñ, jogui ja` jmi<sup>l</sup>jløng<sup>l</sup> 'ñia<sup>l</sup>r, jogui ja` jmiráang` 'ñia<sup>l</sup>r, <sup>5</sup> jogui ja` jmóor` soo` dsíir`, jogui o<sup>l</sup> jíí<sup>l</sup>~ uii` quiá^r- 'ñia^lr í` dsíir`, jogui ja` 'ní<sup>l</sup> dsíir` o'gui iu` dsíir` fíng song

ee`go cajmeáng` dsea` ír, <sup>6</sup> jogui ja` jmi'iaáng` dsíir` cóo` jalé` e ga` e jmóo` dsea, jo dsu' jmi'iaam` dsíir` mi` jmóo` dsea` e guiá. <sup>7</sup> Dsuo' mi` 'neáang` dsea` rúin', e jo líi e ja` ni'r` júu` mi` ii` dsea` rúin'` jmóo` ga, jogui ta` dsíir` cóo` dsea` rúin', jogui jmang` e guiáb` sijeein` quiáin` do, jogui jmóo` bre té'r` mi` jmáng` dsea` ga` ír.

⁸ Jo dsu' e 'neáang` dsea` rúin'` ja` tóo` jmi` fa' e ni'íng. Jo dsu' tóob` jmi` e nité' e júu` e fé' dsea` e ín'` quiá` Fidié, jogui lajob cajo e tiing` fé' dsea` jmí' e ja` ñir` jéeng` gui, jogui cajo jo` nili'né` gui jalé' e tiing` ngáng` dsea. <sup>9</sup> Dsuo' jalé' e tiing` ngáng` dsea` jogui jalé' júu` e fé' dsea` e ín'` quiá` Fidié` ja` ié' jalé' e jo. ¹⁰ Dsu' mi` nití` í' e nijmi'ié' Fidié` lajalé', joba' niguiáb` lajalé' e ja` ca'ie' do.

¹¹ Co' jnea` ie` lami` jiuun`n do, la fé' jaang` jiuun` fá'a, jogui í` dsii` la` í` dsí' jaang` jiuung` jogui lajob jmóo` cajo. Jo dsu' mi` cacuan`n, cab' casee` e lajalé' e jo e jmóo` jaang` jiuung`. <sup>12</sup> Jo dsu' lanagui ja` ne`naa' røø` jial líi lajalé', co' líi lafa' mi` jøøng` yee`naa' fí` ni` espejo e ja` 'goo` jnéeng`. Jo dsu' niguiéeb' jmi` mi` niline`naa' jial dseáng` líi lajalé'. Co' lana jalé' e tiin` ngán'`n ja` mi` ñii` dseáng` la'ie' jial líi, jo dsu' niguiéeb' jmi` mi` niliñii` jial dseáng` líi lajalé' lí' lacó' la cuíng` Fidié` jnea`.

¹³ Jogui dsu' 'ní` íng` jí'` sea` e ja` tóo` jmi` fa' ni'íng, jo e lab e jo: e ja'` lí'naa' júu` quiá` Dsea` Jmáng`, jogui e nita` dsí'naa' cóo'r, jogui e jmi'neáang`naa' rú'naa'. Jo dsu' e jmi'neáang`naa' rú'naa' do, e job e niing` gui eáang` lajee` laji` e 'ní` na.

14

Jial mi` ngíng` dsea` e fé'r` jmí' e ja` ñir` jéeng` gui

¹ Joba' fñi-guñi 'nú', dsea' rú'naa', jmi'úung'na' e ni-jmi'neáang'na' rúng'na', jogui jmee'na' quijí e niñíng'na' jalé' e cuó Jmiguí' quiá' Fidié' e tiing' dsea', dsu' lifa' dseáng' la guíng'gui eáang' e niñíng'na' e tiing'na' fóna' júu' e íng'na' quiá' Fidié'. ² Dsuo' i dsea' i cangíng' e fé'r' jmí' e ja' ñir' jéeng'gui, Fidié'bing' i féiñ' jo o' dsea' jmigüí, co' jí' jaang' dsea' jiéng' ngáng' e jmí' do. Jo i dsea' do fé'r' e jmí' do la'eáang' cóo' Jmiguí' quiá' Fidié', jo jalé' e fé'r' do ja' mí' cajmijnéeng' Fidié' lami' jéeng'gui. ³ Jo dsu' i dsea' i cangíng' e tiíñ' fé'r' jalé' e júu' e íñ' quiá' Fidié' jmóor' lajo e laco' jmicóo'r' e teá'gui nisíng' dsea' cóo' júu' quiá' Dsea' Jmáang', jogui e laco' nicuó' reiñ' bñ, jogui cajo e laco' nijmití'r' dsiñ'. ⁴ Jogui i dsea' i fé' jmí' e ja' ñir' jéeng'gui, jí' quiá'r' 'ña'bre jmicóo' jalé' e jo e laco' teá'gui nisíñ' cóo' júu' quiá' Dsea' Jmáang'. Jo dsu' i dsea' i cangíng' e tiíñ' fé'r' jalé' júu' e íñ' quiá' Fidié', jmóor' lajo e laco' jmicóo'r' e teá'gui nisíng' i dsea' rúñ' caguiaang'gui cóo' júu' quiá' Dsea' Jmáang'.

⁵ Jo eám' iing' jnea' e lajñm' 'nú' tiing'na' fóna' jmí' e ja' cuí'na' jéeng'gui, dsu' lifa' eáang'gui iing' jnea' e tiing'na' fóna' jalé' júu' e íng'na' quiá' Fidié', co' e joba' eáang'gui niing' laco'gui e fóna' jmí' e ja' ñí'na' jéeng'gui. Jo dsu' song seem'bi dsea' i nijmé' júu' e guóng' e fóna', jo lajoba' teá'gui nisíng'na' cóo' júu' quiá' Dsea' Jmáang'. ⁶ Jo uí' e lajob lí', dsea' rú'naa' dsea' quiá' Dsea' Jmáang', joba' ja' ee' ta' nilí'íng' qui'na' jí' coo' e jnea' ngóo'o ni'ee' e 'nú' jo nifón'n 'nú' cóo' jmí' e ja' ngáng'na'. Jo dsu' eám' nilí'íng' ta' qui'na' song nifñ' i 'nú' lají' e nicajmijnéeng' Fidié' lafa' mi' quií, osi e ni'ée' e 'nú' jalé' e tiñ' ngán'n, osi e nifñ' i 'nú' jalé' e júu' e íñ' quiá'r', osi iing' ee' ni'ée' e 'nú' é.

7 Jò lajòb líí cajo cóo'~ lí^ doñí' ee' lúu' e bó'r' dsea` òsi e jíúur~ é, cò' song ja` røø bó'r' òsi jíúur~ lacoo` lacoo`, joba' ja` quí'~ jmií~ e nilicuí` dsea` e~ e bó'r' do. 8 Jògui fa' cóo' jee~ 'nii', cò' song ja` røø nijjúu~ dsea` lúu' trompé^ e lacò' nicuø~ lí~ e nináng` e 'nii` do, joba' jíí~ jaang` dsea` nilíí'~ e ni'né~ guiéng~ guiú~ yaaiñ~ e quiá'~ nináng` e 'nii` do. 9 Jò lajòb líí cóo'~ 'nú^ cajo, cò' song ja` fól'na' júu^ e lacò' ningáng` dsea` rúng`na', joba' jjiálingáin` lajjií~ e fól'na' do? ;Cò' mi~ jmoo'na' lajò, joba' lafa' fól'na' fí' guiá'^ güí! 10 Jò dseáng'~ e jáb'~ e jmiguiúb' jmií' fé' dsea` la'úng~ fí' jmigúí, lifa' lacoo` jmíí' e fé' dsea` seab` líing~ uing~ quiá'~. 11 Jògui song jnea~ ja` ñii~ e guóng` e júu^ e sí' dsea` jnea~, joba' jnea~ lín'n lafa' jaang` dsea` i jaa' fí lí huíib~ quiá'~ i dsea` i féng' jnea~ do, cò' ja` ngán`n jmií' quiá'r~, jògui lajòbi líing` jnea~ quiá'~ i dsea` í cajo, cò' ja` ngáin`n jmií' quié~ e. 12 Jò cò' 'nú^ jmoo'na' quijí~ e oo~na' jalé' e cuø' Jmiguí quiá'~ Fidiéé~, joba' jmi'úung`na' e niñíing`na' lalíng` jalé' e nilí'íng` ta~ quiá'~ e lacò' teá'gui nisíng`na' cóo'~ júu^ quiá'~ Dsea` Jmáang~.

13 Jò jaléng` dsea` i cangíng` e fé'r' jmií' e ja` ñir' jééng`gui, joba' 'né~ mí'r~ Fidiéé~ e nijmicóo'~ dsea` do quiá'r~ e lacò' nisí'r' dsea` rúin` e~ guóng` e júu^ e fé'r' do. 14 Cò' song jnea~ fón'~n Fidiéé~ cóo'~ jmií' e ja` ñii~ jééng`gui, jò dsu' jmoo`o lajò la'eáang` cóo'~ jmiguí quié~baa, lifa' jíí~ 'ñiá'baa jaa~ e ja` ee` ngán`n lajjií~ e fá'~a do. 15 Jò cò' lajòb líí, joba' mi~ fón'~n Fidiéé~, 'né~ jmée'e lajò cóo'~ jmiguí quié~baa, jògui dsu' 'né~ ngám`baa cajo lajjií~ e fá'~a do. Jògui mi~ øø~ e jmifén`n Fidiéé~, 'né~ øø~ cóo'~ jmiguí quié~baa, jògui dsu' 'né~ ngám`baa lajjií~ e øø~ do cajo. 16 Dsucò' song 'nu' jmifén' Fidiéé~ cóo'~ lajjií~ jmiguí quií~, jò dsu' lajee~ jò ninú~ jaang`gui dsea` i ja` mí' ngáng` e júu^ e fól' do, joba' i dsea`

î ja` cuøŋg` nisí`r` Fidiée` e lajɔb` nilí, dsucɔ` ja` ngáiñ` lajii` e júu` e fól` do. ¹⁷ Jɔ` jangám, eáam` jlo` e júu` gui`máang` e cuø` Fidiée` do, jɔ` dsu` song` ja` gui` ngáng` ì dseá ì núu` do, jɔba` ja` e jmicóo` quiá`r` jii` coo` fa` e nidsicuáng` gui` quiá`r` cóo` júu` quiá` Dseá` Jmáang`. ¹⁸ Jɔ` cuøø`-ø` gui`máang` Fidiée`, dsucɔ` eáang` gui` tiin` fá`a` jmíi` e ja` ñii` jééng` gui` laco` gui` lajaléng` 'nú'. ¹⁹ Jɔ` dsu` lacaang` jee` lí` seáng` dseá` quiá` Dseá` Jmáang`, eáang` gui` iin` n` fón` nre` cóo` tú` 'ní` mí` júu` e laco` ngáiñ` e lafa` e nifón` nre` cóo` jmiguiú` júu` cóo` jmíi` e dseáng` ja` ngáiñ`.

²⁰ Jɔ` fii` guí` 'nú', dseá` rú` naa', e ja` í` áa` na' laco` gui` í` dsíi` jaang` jiuung`, co` 'né` líng` na' lafa` jaang` jiuung` cóo` lajalé` e ja` dseeng`, jɔ` dsu` la` í` dsíi` jaang` dseá` féng` 'né` í` áa` na'. <sup>21</sup> Jɔ` lalab` fé` Fidiée` fí` ní` jì` quiá`r` : "Nifón` n` jaléng` dseá` Israel` cóo` jmíi` e ja` ngáiñ` jogui` nisín` n` dseá` ì ja` líng` dseá` Israel` e laco` niguiar` júu` quié` e jee` jaléng` ír`, jɔ` dsu` ja` já` nilíim` bir` jnea`." Jɔ` lanab` jii` fé` Fii` naa' Fidiée` fí` ní` jì` quiá`r`.

²² Jɔ` co` lajɔb` líi, jɔba` mí` fé` dseá` jmíi` e ja` ñir` jééng` gui, e jɔ` cuø` coo` lí` quiá` jaléng` dseá` ì ja` líng` dseá` quiá` Dseá` Jmáang` jɔ` o` quiá` jaléng` ì líng` dseá` quiá` Dseá` Jmáang`. Jɔ` dsu` mí` fé` dseá` jalé` júu` e íñ` quiá` Fidiée`, e jɔ` cuø` coo` lí` quiá` jaléng` dseá` quiá` Dseá` Jmáang` jɔ` o` quiá` ì dseá` ì ja` líng` lajɔ. <sup>23</sup> Dsucɔ` faco` lajee` e siseáng` jaléng` 'nú', dseá` quiá` Dseá` Jmáang`, e jmiféng` na' Fidiée`, jɔ` teáng` na' fól` na' jmíi` e ja` ñí` na' jééng` gui, jɔ` lajee` jɔ` ní` fí` jɔ` jaang` dseá` ì ja` mí` ñí` e` gui` e fól` na' do, osi` jaang` ì ja` mí` já` líng` júu` quiá` Dseá` Jmáang` é, jɔba` ì dseá` í` ní` dsíir` e ja` røø` lí` ba'. <sup>24</sup> Jogui` song` lajiiim` 'nú` fól` na' jalé` júu` e nica` líng` na' quiá` Fidiée` jɔ` lajee` jɔ` ní` jaang` dseá` ì ja` mí` já` líng` júu` quiá` Dseá` Jmáang` osi` jaang` ì

ja` mí ñí e ~gui e fól'na' do, jò dsu' mi~ ninú~ i dsea` do e júu^ jò, jòba' dsif' lajob ni'f~ dsíir' e røøm`bre dsee~, jogui 'ña'bre ni'f~ dsíir' jial líiñ' mi~ ninú~ lajii'~ e fól'na' do. <sup>25</sup> Jò mi~ ninú~ jalé' e júu^ do, joguiba' nilil'r^ guiú~ jial dseáng'~ líiñ', jò job mi~ nisí'r` uó~ jnir~ e nijmiféiñ' Fidiée~, jò joguiba' nijá'~ líiñ` e dseáng'~ lajam'`ba' seeng` Fidiée~ jee~ lajaléng'` 'nú'.

Jmee`na' røø`lajii'~ e catiing`na'

²⁶ Jò cò' lajob líí, dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang~, jòba' fíi~i 'nú' e júu^ la, e mi~ seáng'na' e jmiféng'na' Fidiée~, i liing~ 'nú' cuóøng` lí ó^na' e jmiféng'na' Fidiée~, jogui i liing~ 'nú' cuóøng` lí é^na' dsea` júu^ quiá'~ dsea` do, jogui i liing~ 'nú' cuóøng` lí fo^na' jalé' e nica'e' Fidiée~ lafa' mi~ qui'na', jogui i liing~ 'nú' cuóøng` lí fo^na' jmíí' e ja` ñí^na' jéeng'gui, jogui i liing~gui 'nú' cuóøng` lí fo^na' e guóng' e jmíí' do. Jò dsu' lajalé' e jò 'né~ jmée^na' e laco' nidsicuáng`gui quií~na' còo'~ júu^ quiá'~ Dsea` Jmáang~. <sup>27</sup> Jò mi~ fé' dsea` jmíí' e ja` ñir' jéeng'gui, cuóøm` lí fé' gáng~ dsea` osi gaang` dsea` e jmíí' do, jò dsu' lifa' 'né~ e tá'~ jám` nijmé~ lajo; jogui cajo i liing~ 'nú' 'né~ jmée^ba' júu^ e~ guóng' e jmíí' do. ²⁸ Jò song ja` seeng` dsea` i nijmé~ júu^ e~ guóng' e jmíí' do, jòba' guiú~gui quií~na' e ja` nifo'^ba' e jmíí' e ja` ñí^na' jéeng'gui do fí lí~ seáng'` rúng'na', jò lí^ féeng'~na' Fidiée~ la tiing'na' yaang~na' e ja` núu` dsea` jiéng'.

²⁹ Jò lajob cajo, song seeng` dsea` i fé' jalé' júu^ e ñí' quiá'~ Fidiée~, jòba' güifé'bre gáin~ osi gaain` é, jogui jaléng' dsea` i núu' jalé' e júu^ jò, güi'fb~ dsíir' cuaiñ~ quiá'~ e júu^ jò. ³⁰ Jogui song Fidiée~ liing~ ee' ca'e'r' jaang`gui dsea` lafa' mi~ quiñ' lajee~ e fé'bi i dsea` i ca'íng' e júu^ do, jòba' guiú~gui e niqiu'm'~ i dsea` i fé' e júu^ e ca'íñ' quiá'~ Fidiée~. ³¹ Jò lajòba' lajaang` lajaang` i

dsea` i fé` júu` e ín` quiá`- Fidiée` 'né` jém`-bre e nitíin`-
 cuaiñ` quiá`r` , jo lajoba` lajiim` dsea` ninúr` e júu` jo e
 laco` niliñir` jogui e nicuó`-gui bí yaaiñ` . 32 Co` i dsea`
 i fé` jalé` júu` e ín` quiá`- Fidiée` 'né` quií`-bre jmií` e
 nijéin` cartí` nitíin` e nifé`r` . 33 Jo lajob` 'né` , co` Fidiéeb`
 dsea` cuør` e seeng` dsea` juguiú` júu` røø` , jo dsu` ja` iin`
 e eáang` ta` dsea` mí` e jí`- ja` ñí` dsea` jnang` i fé` .

Jo lí` laco` qui`- tíing` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` , 34 e
 jaléng` dseamí` ja` cuøøng` fé`r` fí` quini` dsea` mĩ` tí` í`
 e seáng` dsea` e jmiféin` Fidiée` , dsuco` ja` catíng` fa`
 e nijmér` lajo . Co` 'né` jmi`gór` dseañu` quiá`- lí` laco`
 fé` fí` ni` júu` quiú` ta` quiá`- Fidiée` . 35 Jogui song
 jaang` dseamí` liing` ee` ja` cangáin` , joba` guiú`-gui e
 nijmingí`r` dseañu` quiá`r` fí` 'núú` , dsuco` ja` catíng` e
 jaang` dseamí` nifé`r` fí` quini` dsea` lajee` e siseáng` dsea`
 quiá`- Dsea` Jmáang` e jmiféin` Fidiée` .

36 Jogui téé` áá`na' e o` cóo`- 'nú` canaang` uing` júu`
 quiá`- Dsea` Jmáang` , o`gui jí`- 'nú` cajo dsea` i nica`íng`
 e júu` jo . 37 Jogui song i liing` 'nú` í` áá`na' e cangíng`na'
 e tíing`na' fó`na' cuaiñ` quiá`- Fidiée` , osi í` áá`na' e
 cangíng`na' e tíing`na' e jíé`gui é e cuø` Jmiguí` quiá`-
 Fidiée` , joba` 'né` ta` óó`na' e jalé` e júu` e jmo` jnea` la líí`
 júu` ta` huí` quiá`- Fí`naa' Dsea` Jmáang` . 38 Jogui song i
 dsea` í` ja` já`- líiñ` e líí` lajo , joba` ja` 'né` já`- líing`na' e
 liing` ee` cangíin` e cuø` Jmiguí` quiá`- Fidiée` .

39 Jo co` lajob` líí` , dsea` rú`naa' dsea` quiá`- Dsea`
 Jmáang` , joba` fíí`-i 'nú` e jmi`úung`na' e niñíing`na' e
 nifo`na' jalé` júu` e íing`na' quiá`- Fidiée` , jogui cajo
 ja` jniing`na' quiá`- dsea` rúng`na' e nifé`r` jmií` e ja` ñir`
 jéeng`gui . 40 Jo dsu` lajalé` e jo 'né` jmée`na' røø` lí` laco`
 catíng` .

15

Jial mi~ caji'tu Dsea` Jmaang`

¹ Jo lanagui, dsea` ru'naa' dsea` quia'- Dsea` Jmaang`, iin~n e nijmiguieng' aa'na' cuaiñ~ quia'- e juu^ e quia'- jial laang` dsea` jee~ jalé' dsee~ quia'r- e nicaguiá'a jee~ 'nú'. Jo e juu^ job e nica'íing'~ 'nú', jogui cajo eáam' teáang-na' teá' cóo'. ² Jogui lajobi cajo, la'eáang' cóo'~ e juu^ job e nicaláang- 'nú' jee~ jalé' dsee~ quí-na', jo lajob lí' song ja` niqing'^tu' tucang'na' calé' catú; dsuco' song cajmee'na' lajo, joba' ja` ee` ta~ cali'íing^ quí-na' jóng lajii'~ e nijá'- calng-na' do.

³ Jo nica'ée-baa 'nú' lajalé' juu^ e nica'íin'~n, jo e lab e juu^ jo e niing-gui: Dsea` Jmaam-bing' i cajung- uí'~ jalé' dsee~ quí-naa' lí^ laco' la fé' fí' ni~ jì quia'- Fidiée'. <sup>4</sup> Jo mi~ cangf e cajuiñ~, joba' ca'áiñ~, jo dsu' mi~ catf 'ní' jmiñ~ lajo, caji'b'tur calé' catú- lí^ laco' la fé' fí' ni~ jì quia'- Fidiée' cajo; <sup>5</sup> jo la'uii~ cajmijnéeng` 'ña'r' fí' quini' Tú^ Simón, jo mi~ cangf jo, cajmijnéeng` 'ña'r' fí' quini' dsea` guitúung` quia'r-. <sup>6</sup> Jo mi~ cangf gui lajo, cajmijnéeng` 'ña'r' fí' quini' i lí'gui lí^ lí' 'ña' ciento dsea` quia'r-, jo i líng~ i dsea` í nicajúm-bre, jo dsu' i fím'bi seeng` lana. <sup>7</sup> Jo mi~ cangf jo, cajmijnéeng` gui 'ña'r' fí' quini' Tiáa~, jo mi~ cangf jo, cajmijnéeng` 'ña'r' cajo fí' quini' jaléng' i dsea` caguiaang-gui i sñiñ~ cuaiñ~ quia'r-.

⁸ Jo tí' lí~ dséng-gui cajmijnéeng` 'ña'r' fí' quini-, jnea~ dsea` lín'n lafa' jaang' jiuung~ i caliséng` nú' gui e catf í' lajo. <sup>9</sup> Jo jnea~ lín'n jaang` dsea` i ja' niing- jii'~ capí^ jee~ lajaléng' i dsea` i sñng` Dsea` Jmaang- cuaiñ~ quia'r-, jo dseáng' ja` catím-baa fa' e nilisii- lajo uí'~ e lami~ jéeng'gui gab` cajmeáan'~n jaléng' dsea` quia'- Dsea` Jmaang-. ¹⁰ Jo oo- e ta~ oo- la dsu' uí'~ e eáang' guiung- Fidiée' cóo'~ jnea~. Jo e guiúin- cóo'~ jnea~ do

eáam' nicali'íng^ ta~, co' jnea~ eáang'gui nicacuø' dsii-
 cóo'~ e ta~ e jmóo`o la lí^ laco'gui i dsea` caguaiang-
 gui do. Jo nañí' fa' o' jnea~re dsea` nicajmé- e lajo, co' Fidiéeb`
 dsea` nicajmicóo'~ jnea~ uí'~ e eáang' guiúíñ- cóo'~ jnea~.
 11 Jo dsu' ja` e língii- su nicajmé- jnea~ e ta~ jo osi
 nicajmée` jaléng' i dsea` í é, co' conrøøb` guia`naa' e júu`
 jo, jogui e júu` job cajo e já'- nicalíng- na' do.

Mi~ nijí'tu jaléng' 'líi~

12 Jogui jnea'^ guia`naa' júu` cuaiñ~ quiá'- e cají'tu Dsea`
 Jmáang- mi~ cangí e cajúíñ-. Joba' ¿jiali' seeng` i líing~
 'nú' i fé' e o' já' e nijí'tu jaléng' 'líi~? 13 Dsuco' faco'
 ja` jí'tu jaléng' 'líi~, joba' o' já'- e cají'tu Dsea` Jmáang-.
 14 Jo co' faco' ja` cají'tu Dsea` Jmáang-, joba' e júu` e guia`
 jnea' jee` 'nú' ja` ee` quíng' jí'~ coo`, jogui cajo ja` ee`
 quíng' jí'~ coo` e já'- nicalíng-na' júu` quiá'- dsea` do.
 15 Jogui faco' e ja` já' e jí'tu jaléng' 'líi~, joba' jnea'^ lico'
 líí'naa' dsea` i jmigóob`. Co' guia`naa' júu` e Fidiéeb` dsea`
 cajmijí'tur Dsea` Jmáang-, jogui e o' já'- e cajmijí'tur
 faco' dseáng'- já'- e jo` jí'tu jaléng' 'líi~. 16 Jogui faco'
 ja` jí'tu jaléng' 'líi~, joba' ja` cají'tu Dsea` Jmáang- cajo.
 17 Jogui faco' ja` cají'tu Dsea` Jmáang-, joba' ja` quíng'
 jí'~ coo` quíi-na' e já'- líng-na' júu` quiá'r-, jogui cajo
 quíim'-bi' jee` jalé' dsee- quíi-na' lana. 18 Jogui faco' lajo
 líí, joba' jaléng' dsea` quiá'- Dsea` Jmáang- i nicajúng-
 lamí- jeéng'gui, fí lí~ 'líb^ nicangolííñ jóng. 19 Jogui
 song lico' íing^ ta~ quí-naa' jí'~ fí jmigüí lab e líí'naa'
 dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, joba' e ngí- fíib^ jneaa`aa' jee`
 jaléng' dsea`.

20 Jo dsu' dseáng'- e jáb'- e cají'tu Dsea` Jmáang- mi~
 cangí e cajúíñ-. Co' íbing' i cají'tu la'uui' jee` jaléng'
 dsea` quiá'r- i nijí'tu mi~ nití- í' lajo. 21 Jo co' uí'~ jaang`
 dseañu' e caliseá' 'mó- fí jmigüí la, jogui lajobi cajo uí'~

jaang`gui dseañu` e nijí`tu jaléng` 'lii~ mi~ nití` e í` jo.
²² Jo lajob líí, dsucó' uíí~ e líng' dseà dseà siju` Adán, joba' tiiñ~ 'mó~ lajaléiñ`. Jogui lajobi cajo, la'eáang' e nilí`naa' dseà quiá~ Dseà Jmáang~, joba' nijí`túu' e laco' nilisee~naa' cøong` cóo~ Fidiée`. ²³ Jo lajob nilí, lífa' nijí`tu dseà lí^ laco' jíí~ e síí^; co' Dseà Jmáam~biñ' í la'uii~ í caji`tu, jogui mi~ nijáa`tur calé' catú~ fí jmigüí la, joguiba' nijí`tu jaléng` dseà quiá'r~. <sup>24</sup> Jo mi~ ningí jo, joguiba' nití` í' e ni'fing~ jmigüí. Co' ie~ jo Fíí'naa' Dseà Jmáang~ ni'fiñ~ bí quiá~ jaléng` dseata~ niing~ cóo~gui bí quiá~ jaléng` í 'ling` í quiu' ta~, jo joguiba' nijá'r' fí jaguó` Tiquí`ii' Fidiée` lajalé' e néé nir~ lana. ²⁵ Co' dseáng` 'né~ e néeb' ni~ Dseà Jmáang~ lajalé' cartí mi~ niguiéng~ Fidiée` fí uii~ tii~ dseà do lajaléng` í 'ní' ní~ quiá'r~. <sup>26</sup> Jo Fidiée` ni'fiñ~ 'mó~ tí lí~ dséng`gui, co' e job e 'ní' ní~ do. <sup>27</sup> Jo lajalé' niguiá~ Fidiée` fí uii~ tii~ Dseà Jmáang~. Jo mi~ jing` Fidiée` e niné~ lajalé' fí uii~ tii~ Dseà Jmáang~ dsu' ofa' éeng` 'ñia'r' cajo, dsucó' 'ñia'bre dseà nijméer' e ninée' lajalé' do fí uii~ tii~ dseà do. <sup>28</sup> Jo mi~ nicató' e ninée' fí uii~ tii~ Dseà Jmáang~ lajalé', joguiba' nijáng` Dseà Jmáang~ 'ñia'r' fí jaguó` Tiquíá'r` Fidiée`, co' íbing' í nicagua' lajalé' fí uii~ tii~ dseà do. Jo lajoba' jíí~ Fidiéeb` dseà nicár` nifí quiá~ lajalé'.

²⁹ Jo song í óó' 'nú' e ja jíí`tu jaléng` 'lii~, joba' çjali' í líing~ 'nú' cajgáang~na' jmiñ cuaiñ~ quiá~ jaléng` 'lii~? ÇJogui e~ uuing~ quiá~ e jmoona' lajo song í óó'na' e ja jíí`tu jaléng` 'lii~ mi~ nití` í' lajo? ³⁰ Jogui facó' ja jíí`tu jaléng` 'lii~, joba' çjali' contøong~ dseáng~ seeng~ jnea~ fí jmigüí la? ³¹ Jo lajob líí, dseà rú'naa' dseà quiá~ Dseà Jmáang~, co' lacoó` jmiib~ dseáng~ seen~ fí jmigüí la. Jo dseáng~ e jáb~ júu^ e fá`a la lí^ laco'gui la íáang` dsii~ cóo~ 'nú' dsu' uíí~ e nilíng`na' dseà quiá~ Fíí'naa' Dseà Jmáang~. ³² Jo song lico' sijeen`n e ni'fin`n jalé'

e ngñ'n jii~ mi~ seen~ fi~ jmiǵüf la, joba' ja' ee' ta~ mi' calí'íng^ jii~ coo` quie~ e jalé' e ga' e nicangojée' quie~ e ie~ lami~ catíng' júu^ quie~ e coo'~ jaléng' dsea` i soo` dsii' i seeng` fi' Éfeso. Co' faco' o' ja'~ e nijí'tu jaléng' 'lii~, joba' maquiee~naa' jogui ma'né'^naa', co' dsa'ó' jo` ñi' su see~ guíi', lí'^ laco' júu^ róo` e fé' i liing~ dsea`.

³³ Jo fii~guíi' 'nú', dsea` rú'naa', e jie~ mi~ cuo' fi' yaang~na' e dsea` jiéng' nijmiǵoóin' 'nú', co' íim~ lajii~ e guíi~ e quí'~ tíng' dsea` la'eáng' coo'~ dsea` rúin' i ée' ga'. ³⁴ Jo co' lajob líi', joba' fii~guíi' 'nú' e jmiǵnéetü oó'na' laco' catíng~, jogui jo' ee~na' dsee~, co' i liing~ 'nú' dseáng'~ ja' mí' cuíim'bi' Fidiée'. Jo uing~ quia'~ e fii~ i 'nú' jalé' e júu^ la e lí'^ laco' nicá'na' fi'í'.

Jial líng' dsea` mi~ cangf e cají'tur

³⁵ Jo jangám~ seeng` dsea` i nijmingíi' lala: “Jo jial nijí'tu jaléng' líi' jogui jial líiin' cajo?” ³⁶ Jo júu^ íib' líi' e jmingíi' na' do, co' niñib^ 'nú' guíi~ e mi~ áng' dsea` mijú' fi' ná' uó~, jang'~ 'né' lafa' e nijúum~ e mijú' do, joguiba' cuóong` e nisáng' nii~ quia'~. ³⁷ Jo ja' cuóong` e nijní~ dsea` e sú'^ quia'~ mijú', dsuco' lajii~ mijú'ba' cuóong` e nijní~ dsea', nañi' si mijú' micui'iee` osi lí'^ doñi' ee' mijú' é. ³⁸ Jo mi~ cangf e cangojne~ e mijú' do, joba' 'ñiab' Fidiée' dsea` nijmér~ jial iin~ e ni'uíng~ e sú'^ quia'~ do lí'^ laco' jmóor' coo'~ laca'íng'~ mijú'. <sup>39</sup> Jo ja' røø' líi' ngúu' táang` lajaléng' i seeng` fi' jmiǵüf, co' e jiéb' líi' ngúu' táang` dsea` laco'gui ngúu' táang` jó' nuu' coo'~gui quia'~ jaléng' tá' coo'~gui quia'~ jaléng' 'ñu'. ⁴⁰ Jogui lajobi cajo, seab` e sea' fi' yú'^ jmiǵüf coo'~gui e sea' fi' ni~ guóo'~ uó~, jo dsu' jmaquíim' ia' e sea' fi' yú'^ jmiǵüf laco'gui e sea' fi' ni~ guóo'~ uó~. <sup>41</sup> Jogui e jiéb' jing' iee` laco'gui e jing' si' osi jaléng' núu' é, jo jii'gui jee~ jaléng' núu' e jiéb' jiiñ' laca'íng'~ ca'íin'~.

⁴² Jo laj_o l_áj_o l_í c_aj_o m_i n_ij_i't_u j_al_eng' l_ih̄. C_o' n_ij_ié_b' ngúú t_aang` d<sub>s</sub>ea` m_i n_ing' e n_i'áin̄` f<sub>i</sub>' n<sub>u</sub>' uó̄, j<sub>o</sub> d<sub>s</sub>u' m<sub>i</sub> n<sub>i</sub>j<sub>i</sub>'t<sub>u</sub>r calé' catú-, j<sub>o</sub> t<sub>o</sub>o` j_mi_{h̄} fa' e n_ij_ié'gui. ⁴³ Jo e ngúú t_aang` d<sub>s</sub>ea` e n_i'áng- f_i' n_u' uó̄ ja` e<sub>e</sub> ta` íng` e j<sub>o</sub>, j<sub>o</sub> d<sub>s</sub>u' m<sub>i</sub> n<sub>i</sub>j<sub>i</sub>'t<sub>u</sub> calé' catú-, j<sub>o</sub>b<sub>a</sub>' e<sub>a</sub>am' n<sub>i</sub>n<sub>i</sub>ing-. Jo<sub>g</sub>u<sub>i</sub> c<sub>a</sub>j<sub>o</sub> ja` e_e b_i óo` e ngúú t<sub>a</sub>ang` d_sea` e n<sub>i</sub>'áng- f<sub>i</sub>' n<sub>u</sub>' uó̄, j<sub>o</sub> d<sub>s</sub>u' m<sub>i</sub> n<sub>i</sub>j<sub>i</sub>'t<sub>u</sub> calé' catú-, e<sub>a</sub>am' n<sub>i</sub>'g<sub>o</sub>ng'. <sup>44</sup> Jo<sub>g</sub>u<sub>i</sub> j<sub>i</sub>' ngúú t<sub>a</sub>am` d_sea` e n<sub>i</sub>'áng- f<sub>i</sub>' n<sub>u</sub>' uó̄, j<sub>o</sub> d<sub>s</sub>u' m<sub>i</sub> n<sub>i</sub>j<sub>i</sub>'t<sub>u</sub> calé' catú-, n<sub>i</sub>l<sub>i</sub> ngúú t<sub>a</sub>ang` d_sea` la'e<sub>a</sub>ang' c<sub>o</sub>o' J<sub>m</sub>i<sub>g</sub>u<sub>i</sub> quiá' F<sub>i</sub>d<sub>i</sub>éé. D<sub>s</sub>u<sub>c</sub>o' s<sub>o</sub>ng sea` ngúú t_aang` d<sub>s</sub>ea` f_i' j_mi_gu_i la, j_ob_a' sea_b` c_aj_o f_i' j_mi_gu_i c_oo' la'e_aang' c_oo' J_mi_gu_i quiá' F_id_iéé.

⁴⁵ Jo laj_o l_áj_o l_í l_i' l_ac_o' fé' f_i' n_i j_i' quiá' F_id_iéé l_i' fé' l_ala: "I d_seañu' la'uii` i calisí Adán caliséin̄ e quier` ngúú t_aang` d<sub>s</sub>ea` j_mi_gu_i; j_o d_su' i d_seañu' i c_oong'gui do, íb` i cu<sub>o</sub>' e seeng` d_sea` l<sub>a</sub>ta~." <sup>46</sup> Jo lajee` e see`naa' f<sub>i</sub>' j<sub>m</sub>i<sub>g</sub>u<sub>i</sub> la, d<sub>s</sub>ea` guóob' l_i'naa'. Jo d_su' la'e_aang' c_oo' J_mi_gu_i quiá' F_id_iéé n_il' ngúú t_aang`naa' m<sub>i</sub> n<sub>i</sub>see`naa' f_i' j_mi_gu_i c_oo'. ⁴⁷ Jo laj_o l_áj_o, c_o' i d_seañu' la'uii` i calisí Adán, c_oo' guóo'ba' c_aj_me_aang' F_id_iéé ír, c_o' f_i' guóo' uó̄ j_mi_gu_i caliséin̄. Jo d_su' i d_seañu' i c_oong'gui do, f_i' ñif_b l_i' j_aa' í. ⁴⁸ Jo lajaang` lajaang` d_sea` j<sub>m</sub>i<sub>g</sub>u<sub>i</sub> sea` ngúú t_aain̄ l_i' l_ac_o'gui ngúú t_aang` Adán e c<sub>a</sub>j<sub>m</sub>éé F<sub>i</sub>d<sub>i</sub>éé c<sub>o</sub>o' layaang` guóo'. Jo d_su' i_e j_o, r_oo_b' n_il_ing` lajaléng' d<sub>s</sub>ea` quiá' D_sea` J<sub>m</sub>aang` l_i' l_ac_o' la l_ing' d_sea` do ñia'r', d<sub>s</sub>ea` j_aar' f_i' ñif̄.

⁴⁹ Jo lana, lajee` e see`naa' f_i' j_mi_gu_i la, l_i'naa' l_i' l_ac_o' la l_i' ngúú t_aang` Adán e calí c<sub>o</sub>o' layaang` guóo'. Jo d_su' i_e j_o, n_il_i'naa' l_i' l_ac_o' la l_ing' i d_sea` i j_aa' f_i' ñif̄.

⁵⁰ Jo e lab_a' iin`n f<sub>i</sub> i 'nú', d<sub>s</sub>ea` r_u'naa' d_sea` quiá' D<sub>s</sub>ea` J_maang-, e jalé' ngúú t_aang` d<sub>s</sub>ea` c_oo'gui móo` te<sub>a</sub>ain̄ ja` catíng- fa' e n_il_isea` jalé' e j<sub>o</sub> m<sub>i</sub> n<sub>i</sub>tí' í' e d<sub>s</sub>e<sub>a</sub>ng' j<sub>i</sub>' F<sub>i</sub>d<sub>i</sub>éé d<sub>s</sub>ea` n_ic_ar' n_if_i' quiá' lajalé'. Jo_gu_i

jalé' e tóo` jmi~ ni'íng- ja` cóong` cóo~ jalé' e ja` tóo` jmi~ ni'íng-. <sup>51</sup> Jo lana lab nifíi` duu 'nú' coo` júu^ e ja` mí` ní'na' jéeng'gui, jo e lab e júu^ jo: Ja` lajii`-naa' nijúu`-naa', jo dsu' lajii`-baa' ni'uíng`-naa' dsea` i` 'míng`-mi~ nití`- e í` jo. <sup>52</sup> Jo e jo nidsijéé` dseáng`- lajee` cateáb` dseáng`-, lafa' mi~ báang`-naa' jmini`-naa'. Jo mi~ ni'ii`- fí` yá^` jmi`güü` e lúu` trompé^` quiá^- Fidiée` lí` cadséng`-, job mi~ nijí`-tu jaléng`- dsea` quiá^- Dsea` Jmaáng`- i` nicajúng`- lamí`- jéeng'gui. Jo dsu' jo` quí`- jmi~ fa' e nijúung`-tu jaléng`- í` calé` catú-. Jogui lajaléng`- jneaa`-aa', dsea` líi`-naa' dsea` quiá^- Dsea` Jmaáng`-, ni'uíng`-naa' dsea` i` 'míng`-. <sup>53</sup> Joba' e ngúu` táang`-naa' e jgo` do jo` tóo` jmi~ fa' e nijié`-gui, co' ni'uíng`- coo` e ja` tóo` jmi~ fa' e nijié`-gui. Jo ie` jo e ngúu` táang`-naa' e sea` 'mó`- quiá^- ni'uíng`- coo` e jo` sea` 'mó`- quiá^- . ⁵⁴ Jo mi~ nilisíng`- e ngúu` táang`-naa' e jgo` do, ni'uíng`- coo` e jo` tóo` jmi~ fa' nijié`-gui, jogui mi~ nilisíng`- e ngúu` táang`-naa' e sea` 'mó`- quiá^- do jo` ni'uíng`- coo` e jo` sea` 'mó`- quiá^-, joguiba' dseáng`- niliti`- jíi`- laco' la fé' fí` ní` jì` quiá^- Fidiée` lí` fé' lala: "Jo` tóo` jmi~ fa' nilisea`-gui 'mó`-, co' dseáng`- conguiab` nica'íng`- bí` quiá^-." ⁵⁵ Jo co' lajob líi', joba' cuóong` fe`ee' e jo` sea`-gui bí` quiá^- 'mó`-, joba' jo` ee` quíi`- jmi~ fa' e e` ni'lé`-gui, co' dseáng`- conguiab` nica'íng`- bí` quiá^- . <sup>56</sup> Jo la'eáang` cóo~` dsee`-ba' e sea` bí` quiá^- 'mó`-, jogui la'eáang` cóo~` e júu^ quiu` ta` quiá^- Fidiée` e cajme' Moi`, cóo~` e joba' e lílí^` dsea` e røøiñ` dsee-. <sup>57</sup> Jo e`-gui gui'maáng`- Fidiée` e jo` silíi`-gui jneaa`-aa' bí` quiá^- 'mó`-, co' nicalí^`-baa' e jo` la'eáang` cóo~` lajalé' e nicajmée` Fii`-naa' Dsea` Jmaáng`-.

⁵⁸ Jo uíi` e lajob líi', dsea` rú`-naa' dsea` quiá^- Dsea` Jmaáng`- i` 'neáan` eáang`, joba' fíi`-i` 'nú' e teáb` 'né`-teáang`-na' cóo~` júu^ quiá^- Dsea` Jmaáng`-, jogui cuo'` óo`-na' e jie` mí` lí` túng`- áa`-na' fí` lí` niteáang`-na'. Jogui

cajo contøøng⁻ cuóø^l bî yaang[~]na' e jmée[^]na' e ngocáng[^] óo[']na' lajii^l e ta[~] e nicangíng[']na' quiá⁻ Fidiée[˘]. Co['] 'nú['] ní[^]ba' guiá⁻ e ja['] lí[^] tá⁻ jmoo[']na' e ta[~] e jmoo[']na' quiá⁻ dsea[^] do.

16

Mí[~] caseáng['] jalé['] e 'né⁻ dsea[^] quiá⁻ Dsea[^] Jmáang⁻

¹ Jo lana nifi⁻ i 'nú['], dsea[^] rú[']naa['], cuaiñ[~] quiá⁻ jalé['] e seáng[']na' e 'né⁻ dsea[^] rú[']naa['] dsea[^] quiá⁻ Dsea[^] Jmáang⁻. Jo e jo 'né⁻ jmée[^]na' lí[^] laco['] jii^l e nicafí[^] i jaléng['] dsea[^] quiá⁻ Dsea[^] Jmáang⁻ i seeng['] fí['] lí[~] se['] Galacia. ² Jo laco^o jmiñ[~] domiing[~], lajaang['] lajaang['] 'nú['] 'né⁻ nijmiñung[']na' capi['] lí[^] jial jii^l e nicalí[']na' e jmoo[']na' ta[~]. Jo jalé['] e jo 'né⁻ 'meá[^]na' e laco['] mi[~] niguiéé['] e fí['] na, jo 'né⁻ fa['] e niseáng[']gui'. ³ Joba['] mi[~] niguiéé['] e fí['] na, nisín[^]n fí['] Jerusalén jaléng['] dsea[^] i niguíng['] 'nú['], jogui nicuóø[^]øre jì lí[~] fé['] e tab[~] óo[']na' cóo[']r['], jo nicár['] jalé['] e nicaseáng[']na' do quiá⁻ jaléng['] i dsea[^] rú[']naa['] dsea[^] quiá⁻ Dsea[^] Jmáang⁻ i neáng['] fí['] jo. ⁴ Jogui song lajam[']ba['] 'né⁻ e ninii[~] jnea[~] fí['] jo, joba['] cuóøm['] lí[^] dsilíng⁻ i dsea[^] í cóo['] jnea[~] cajo.

Mí[~] ca[']í dsí['] Paa⁻ e nidsér⁻ fí['] Corinto

⁵ Jo lajee[˘] e iuun⁻ fí['] e ngóó['] fí['] na, dseáng['] 'né⁻ba' e ningiñ[~]n fí['] lí[~] se['] Macedonia; jo mi[~] ningí['] e ningiñ[~]n fí['] jo, jogui[']ba['] niguiéé['] e fí['] na fí['] Corinto. ⁶ Jo jangám⁻ nijaa⁻ cóo['] 'nú['] fí['] na cóo['] tú⁻ jmiñ[~] lajo, osi jangám⁻bi é ningiñ[~]n lata[~] jii^l güí⁻. Jo song lajobi, joba['] 'núb['] cuóøng['] lí[^] jmicóo[']na' jnea[~] cóo['] jalé['] e 'né⁻ e lajee[˘] e iuun⁻ fí['] e ninii[~] i fí['] lí[~] jié[']. ⁷ Jo dsu['] jnea[~], mi[~] niguiéé['] e fí['] na, ja['] iin[~]n e lico['] ningiñ[~]n cateá['] lajo cóo['] 'nú['], co['] jnea[~] iin[~]n e nijaa⁻ huóøb⁻ jia cóo['] 'nú['] fí['] na song nicuóø⁻ Fidiée[˘] fí['] lajo. ⁸ Jo dsu['] jnea[~] í dsii⁻ e nija[']bí['] fí['] la fí['] Éfeso cartí['] e jmiñ[~] e sii['] Pentecostés, ⁹ dsuco['] lajee[˘] lana fí['] la,

dsíng'¹ sea` fí quié` e e nijmee` e lajii` e ta` e nicangín`n
 quía¹ Fidiéé, jogui ta` dsii` e guiúb` nidsijéé` quié` e,
 nañí fa' i fñim`bre seeng` i 'nı́` níng` jnea`.

¹⁰ Jogui song niguiéé` Timoteo fí` na, joba' jmi'úung`na'
 e niliseeiñ` guiú` cóo`¹` 'nú', co' í jmóor` ta` jii`¹ laco' ta`
 jmóo` jnea` cajo lí`^ laco' jii`¹ ta` e nicangín`naa' quía¹`
 Fii`naa' Dsea` Jmáang`¹. <sup>11</sup> Jo co' lajob ta` jmóor`, joba' ja`
 'né` e jøøng`na'r uó`, co' lí`^ lí` 'né` e nijmicóo`¹`baa're
 cóo'¹` jalé` e 'né` e laco' iuuiñ` fí` juguiú` lajee` e jaár` e
 nija'eer` jnea` fí` la. Co' dseáng`¹` nisijeem`baare coliiing`
 cóo'¹` jaléng`¹ dsea` quía¹` Dsea` Jmáang`¹ i caguaiang`gui.

¹² Jogui cuaiñ` quía¹` i dsea` rú`naa' dsea` quía¹` Dsea`
 Jmáang`¹ i sii` Apolos, eám` nicamí`¹`ire jmi'ee` e nidsér`
 cóo'¹` jaléng`¹ dsea` quía¹` Dsea` Jmáang`¹ e nidsi'eer` 'nú',
 jo dsu' lajee` lana ja` mí` caguaí` dsíir` fa' e nicangór`. Jo
 dsu' lajob nijmér` mí` lí` e nicuó` fí` quía¹`r lajo.

Júu` quicóo`¹` lí` cadséng` quía¹` Paa`

¹³ Jo e laba' fñi` guí` 'nú', dsea` rú`naa' dsea` quía¹` Dsea`
 Jmáang`¹, e contøøm` 'né` jmiñiing`¹` áa`na'; jogui teá`
 síng`¹` yaang`na' cóo`¹` e júu` quía¹` Dsea` Jmáang`¹ e nijá`
 calíng`na' do; jogui cajo teá` teáng` óo`na' jogui cuóo`¹` bñi`
 yaang`na' e laco' ja` nitú`na' lajii`¹` e fí` lí` niteáng`na'.
¹⁴ Jogui lajalé` e jmoo`na', jmee`ba' e laco' jmi'neáng`na'
 dsea` rúng`na'.

¹⁵ Jo niñib`¹` 'nú', dsea` rú`naa', e jaléng`¹` dsea` sinúu`
 quía¹` Estéfnas, í` la'uii` i ja`¹` calíng`¹` júu` quía¹` Dsea`
 Jmáang`¹ fí` latøøng` fí` lí` se`¹` Acaya, jogui jaléng`¹` íb` cajo
 i jmóo` ta` jmicóo'¹` jaléng`¹` dsea` quía¹` Dsea` Jmáang`¹ i lí`
 'né` quía¹` lajo. ¹⁶ Joba' jnea` iin` n e nijmées`na' núu`¹`ba'
 júu` quía¹` i dsea` quía¹` Dsea` Jmáang`¹ i líng` laco' i dsea`
 sinúu` quía¹` Estéfnas, jo lajob 'né` nijmées`na' cajo cóo'¹`
 jaléng`¹` i dsea` i jmicóo'¹` jogui i jmóo` ta` lajo.

17 Jogui iáam` dsii` cajo e nicagüilíng` fí' la i dsea` quiá'` Dsea` Jmáang` i sii` Estéfanas cóo'`gui Fortunato jogui Acaico, co' lí' lafa' e nicagüilíng` 'nú'ba' e nicagüilíng` í fí' la. 18 Dsüco' jaléng'` i dsea` na nicacuø'bre jnea` bí e laco' nili'íáang`gui dsii` lí' laco' la nicajméer` cóo'` 'nú'`. Joba' catím`ba' e nijmi'goo`na' i dsea` i líng` laco' i na.

19 Jogui jaléng'` dsea` quiá'` Dsea` Jmáang` i seeng` fí' lí' se'` Asia guiéiñ'` júu` guicóo'` qui`na'. Jogui Aquila cóo'`gui dseamí quiá'r` i sii` Prisca cóo'`gui jaléng'` dsea` quiá'` Dsea` Jmáang` i seáng'` fí' quiá'r` e laco' jmiféiñ'` Fidié, iáam` dsii'` e guiéiñ'` júu` guicóo'` qui`na' lí' laco' catíng` e jmoo` dsea` quiá'` Dsea` Jmáang`. 20 Jogui íng'`na' júu` guicóo'` quiá'` lajiing` dsea` quiá'` Dsea` Jmáang` i seeng` fí' la fí' Éfeso. Jogui mi` jíe'` jíng'` rúng'`na', joba' féeng'` rúng'`na' e sée'` guoo` rúng'`na'.

21 Jogui lana, jnea` Paa` jmo'o e júu` guicóo'` la qui`na' cóo'` guoo` o'niá'`baa.

22 Jogui song seeng` dsea` i ja` 'neáang` Fíi'naa' Dsea` Jmáang`, joba' dseáng'` fí' lí' 'lib'` catíiñ`. Jo dseáng'` e já'`ba' e tí' lí' nijáab`tu Fíi'naa' Dsea` Jmáang` calé'` catú'`.

23 Jo míi'`i Fíi'naa' Dsea` Jmáang` e nil'`r` güea'` quiá'r` fí' lí' seeng`na'. 24 Jogui eám'` 'neáang` jnea` 'nú'` lajiing`na', dsüco' laji`baa' lí'naa' dsea` quiá'` Fíi'naa' Jesús.

Jo lajób nilf.

Jo lana cató'` e jí' la'uii` quiá'` Paa` e catíng` jaléng'` dsea` quiá'` Dsea` Jmáang` i seeng` fí' Corinto.

Júu 'mí e cacuo fidié
New Testament in Chinantec, Comaltepec (MX:cco:Chinantec,
Comaltepec)

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Comaltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Comaltepec [cco], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Comaltepec

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Jul 2020 from source files dated 25 Jan 2020

30c6f873-0dee-5863-8883-ba3c5eaa988c